

Ponedjeljak, 2. juni 2008. godine
Svedok Edmond Vanderostyne
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 14.21 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobar dan svima. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobar dan, časni Sude. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Gospodine Waespi ili gospođu Mahindaratne, ko poziva sledećeg svedoka Tužilaštva?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ja ću, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda pre nego što nastavite, obavešten sam da postoje opravdani razlozi zbog kojih svedok nije u mogućnosti da prisustvuje sutra. Ne znam koliko je vremena zaista potrebno za ovog svedoka, niti znam koliko je vremena potrebno Odbrani za ovog svedoka?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ja ću završiti glavno ispitivanje za najviše 30 do 40 minuta.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Da li mogu da čujem zastupnike Odbrane? Ja ne insistiram, ali pre pet minuta sam saznao da zaista postoje vrlo ubedljivi razlozi zbog kojih svedok neće biti na raspolaganju i sutra.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, mislim da mi neće trebati više od sat vremena.

SUDIJA ORIE: U redu. A vama, gospodine Cayley?

ADVOKAT CAYLEY: Da, gospodine predsedavajući. I ja sam obavešten o toj situaciji na koju ste mislili, i naša namera nije da postavljamo bilo kakva pitanja ovom svedoku. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, u ovom trenutku mi ne očekujemo bilo kakva pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Dakle, dobra je procena da možemo da završimo sa svedočenjem ovog svedoka danas. Dakle, vaš sledeći svedok gospođu Mahindaratne biće?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Žao mi je što prekidam.

SUDIJA ORIE: Da. I ja žalim.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Pre nego što počnemo, ja sam razgovarao sa gospođom Mahindaratne da je od prošle nedelje, od četvrtka, kada je završeno svedočenje gospodina Morneau, bilo još nekih dodatnih dokumenata koje smo hteli da ponudimo u spis preko same Odbrane, a odnose se na pitanje zarobljenika, a o čemu sam unakrsno ispitivao svedoka. Jednostavno nisam imao dovoljno vremena. Želeo sam da ostavim vremena za ispitivanje Pretresnog veća, a i gospođa Mahindaratne je očigledno imala dodatna pitanja. Razgovarao sam sa njom. Identifikovali smo sve dokumente sa spiska po Pravilu 65ter, pa sam mislio da bi možda bilo dobro da ih podnesem, tako da možemo da pratimo svedočenje. Dakle, uz vašu dozvolu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Naravno, mi ćemo morati to da pogledamo. Da li imate spisak dokumenata?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Imam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li je gospodin sekretar obavešten o tim dokumentima?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Nije još, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda predlažem sledeće: dajte spisak gospodinu sekretaru, tako da on privremeno dodeli brojeve dokumentima i onda dostavi kopiju Pretresnom veću. Zatim... gospodine sekretare, možete da učitate te dokumente u sistem kako bi bili i nama na raspolaganju. Gospođu Mahindaratne, da li predviđate da će biti prigovora? Znete o kojim dokumentima govorimo?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Znam, gospodine predsedavajući. Neće biti prigovora.

SUDIJA ORIE: Neće biti prigovora. Onda samo da Pretresno veće pogleda prvo ta dokumenta.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, časni Sude. To je na raspolaganju svima. I Pretresnom veću da pogleda ta dokumenta u vezi sa tim pitanjem, a oni su zapravo... mi, u stvari, imamo dva dokumenta koji su primljeni u spis preko njegovog svedočenja, to su dokazni predmeti Odbrane D292 i D293. To su dokumenti iste te vrste. Tu su i dva druga dokumenta koja su prethodno uvedena kao D dokumenti preko drugih svedoka, pa sam želeo da sva budu identifikovana kao ista grupa dokumenata, tako da Pretresno veće može da ih pronade na istom mestu sve zajedno. A onda sam obezbedio spisak za

gospodina sekretara. Već imam borojeve sa spiska po Pravilu 65ter. Mogu da sastavim spisak, a i ostale bih posavetovao da učine isto.

SUDIJA ORIE: U redu, hvala. Molim vas, nastavite na taj način.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, hoću, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Da li ima još nešto pre nego što gospođa Mahindaratne pozove sledećeg svedoka? Pretpostavljam da je to gospodin Vanderostyne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je, gospodine predsedavajući.

(Pretno veće se savetuje)

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobro jutro, gospodine Vanderostyne. Da li me čujete na jeziku koji razumete?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Da.

SUDIJA ORIE: Možda bismo mogli da razgovaramo i na holandskom i na flamanskom jeziku, ali to nisu zvanični jezici na ovom Sudu. Gospodine Vanderostyne, pre nego počnete da svedočite na ovom Sudu, po Pravilniku o postupku i dokazima, morate da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Tekst svečane izjave uručiće vam sudski poslužitelj i molim vas da izgovorite tu svečanu izjavu.

SVEDOK VANDEROSTYNE: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim vas, sedite, gospodine Vanderostyne. Gospodine Vanderostyne, raspitao sam se kod strana koliko će im vremena trebati za vaše ispitivanje i svi smo, zaista, uvereni da će vaše svedočenje biti završeno danas.

SVEDOK VANDEROSTYNE: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: To je jedna stvar. Drugo, mi obično pravimo prvu pauzu od 15.45 časova do 16.15 časova i onda otprilike oko 17.30 časova, ako nam je još uvek potrebno toliko vremena. Ali, vreme za pauze se prilagođava svedoku ako bi svedok želeo da se pauza pravi u neko drugo vreme, i mi to možemo vrlo lako da prilagodimo. Prema tome, imajte to na umu, i ako vam bude bila potrebna pauza u bilo kom trenutku, molim vas, obavestite me o tome. Gospodine Vanderostyne, prvo će vas ispitivati gospođa Mahindaratne, zastupnica Tužilaštva. Gospođu Mahindaratne, izvolite, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući.

svedok: Edmond Vanderostyne

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽITELJKA MAHINDARATNE

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dobar dan, gospodine Vanderostyne. Molim vas da za zapisnik kažete svoje puno ime?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Izvinjavam se, nisam razumeo.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li dobijate prevod?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Molim vas, recite nam za zapisnik svoje puno ime?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Zovem se Edmond Vanderostyne, nadimak Mon.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste dali izjavu kancelariji Tužilaštva 15. marta i 1. jula 2005. godine?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospođo, jesam.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste juče imali priliku da pregledate tu izjavu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospođo. Juče sam kroz to prošao dosta opširno.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste utvrdili da sadržaj te izjave tačno odražava ono što ste rekli predstavnicima Tužilaštva?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se na ekran pozove dokument koji nosi broj 5163.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, da li je sadržaj vaše izjave istinit, na osnovu vašeg najboljeg saznanja?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Istinit je na osnovu mojih najboljih saznanja.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, ako bismo vam danas u sudnici postavili ista pitanja koja su vam postavili predstavnici Tužilaštva 15. marta i 1. jula, da li bi vaši odgovori bili isti kao što su dati u vašoj izjavi?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, apsolutno bi bili isti.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Molim vas, gospodine Vanderostyne, pogledajte ekran pred sobom. I da li možete da nam kažete da li je to vaša izjava, i molim da pogledamo stranicu sa potpisom.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To je moja izjava i moj potpis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, molim da se ova izjava uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Na osnovu pisanih podnesaka shvatio sam da nema prigovora za usvajanje ove izjave, prema tome, gospodine sekretare, koji će to da bude broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P321.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P321 primljen je u spis. Pošto se u ovom trenutku bavimo uvođenjem dokumenata, primetio sam gospođu Mahindaratne da je Tužilaštvo zatražilo da se na spisak po Pravilu 65ter dodaju još dva dokumenta. To je zatraženo u pisanom podnesku. Reč je o biografiji gospodina Vanderostyne i jednoj karti koja pokazuje njegovu putovanja. Na osnovu pisanih podnesaka shvatio sam da Odbrana nema ništa protiv toga i takođe sam shvatio da vi želite da dodate dva dodatna dokumenta tom spisku po Pravilu 65ter, a to su dokumenti koji nose brojeve 5172... samo da proverim da ne bih napravio grešku. Da, mislim da su brojevi 5172 i 5713 koje želite da dodate na spisak po Pravilu 65ter.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je, gospodine predsedavajući. Ali je došlo do usaglašavanja. Ja bih sada želela da se doda samo dokument koji nosi broj 5173, jer nam više nije potreban dokument koji nosi broj 5172.

SUDIJA ORIE: Da. Pretpostavio sam na osnovu razmene *e-mail* poruka. Pretresno veće je dobilo kopije tih poruka gde se vidi da nema prigovora na uvođenje u spis dokumenta sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 5173. Vidim da svi branioci Odbrane klimaju glavom potvrdno. Prema tome, gospođu Mahindaratne, Pretresno veće je donelo odluku da se biografija ovog svedoka, koju ja ... samo da pogledam ...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: To bi bio, gospodine predsedavajući, 5164, dokument broj 5164.

SUDIJA ORIE: Da. Ovde nosi naslov "Rezime od 1. januara 2005. godine".

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: To je tačno, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda, Pretresno veće odobrava zahtev da se dodaju dokumenti broj: 5164, 5165 i 5173 spisku Tužilaštva po Pravilu 65ter. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospodine Vanderostyne, ovo su bila neka proceduralna pitanja kojima ne bismo trebali vas da mučimo, ali morali smo to da rešimo. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, pre nego što nastavim sa ispitivanjem, želela bih da pročitam kratak rezime.

SUDIJA ORIE: U redu. I pretpostavljam da ste objasnili gospodinu Vanderostyneu svrhu čitanja rezimea?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, pročitajte rezime.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Edmond Vanderostyne je novinar koji je radio kao reporter, pisac i urednik u vodećoj grupi belgijskih dnevnih novina *De Standaard* više od tri decenije. Izveštavao je o konfliktima širom sveta, uključujući Ruandu i Avganistan. Bio je prisutan i izveštavao je o događajima u Sarajevu i Vukovaru tokom sukoba u bivšoj Jugoslaviji. Gospodin Vanderostyne je dobio brojne nagrade za svoj novinarski rad. Gospodin Vanderostyne je bio prisutan u Krajini na zadatku odmah nakon *Operacije Oluja*. Putovao je po Sektorima Sever i Jug i posmatrao široko rasprostranjeno uništavanje imovine zbog granatiranja i podmetanje požara, pljačke, i dokaze užurbanog bega srpskog stanovništva. Posmatrao je prisustvo hrvatskih vojnih snaga i civilne policije, uključujući i kontrolne punktove vojne i civilne policije na putu do Gračaca i Knina. U Gračacu je posmatrao uništavanje imovine, uključujući i nekoliko kuća koje su gorele. Dalje, posmatrao je pripadnike specijalnih policijskih snaga MUP-a koje su pljačkale u Gračacu i intervjuisao višeg oficira specijalne policije koji je bio prisutan u Gračacu. Gospodin Vanderostyne je dostavio fotografije nekih od scena kojima je bio očevidac. Napisao je veliki broj novinskih članaka o svojim zapažanjima u Krajini. Ovo je kraj rezimea, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodo Mahindaratne. Ako imate dodatnih pitanja da postavite svedoku, molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, kada ste davali svoju izjavu kancelariji Tužilaštva, takođe ste dostavili i kopije svojih novinskih članaka, nekoliko fotografija, kartu i vašu biografiju. Da li je to tačno?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste juče pregledali taj materijal?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, video sam to juče i to je tačno ono što sam video i ranije.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste uvereni da je sadržaj tog materijala tačno objašnjen u vašoj izjavi? Vi ste, u stvari, objasnili te materijale?
SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se pozove na ekran dokument koji nosi broj 3230. Gospodine predsedavajući, to je deo našeg podneska po Pravilu 92ter, tako da ...da li treba samo da pozovem broj dokumenta koji je već dobio broj ili ...

SUDIJA ORIE: Dozvolite mi samo da proverim sa gospodinom sekretarom. Izjava svedoka 5163 nema dodataka ... da li je to samo izjava ili je izjava sa dodacima...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ako mogu da pomognem, gospodine predsedavajući, nema dodataka...

SUDIJA ORIE: Onda dodaci moraju da imaju posebne brojeve. Gospodine sekretare, ovaj novinski članak iz belgijskih novina De Standaard koji je na holandskom jeziku, koji će biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P322.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P322.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Onda je dokazni predmet Tužilaštva broj P322 primljen u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da li mogu da postavim nekoliko pitanja o ovom dokumentu, gospodine predsedavajući?

SUDIJA ORIE: Da. Svakako.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, da li vam je poznat članak koji je na ekranu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li se taj članak temelji na onom što ste vi videli dok ste bili na vašem zadatku u Krajini, a posebno na onom što ste videli u Gračacu 8. avgusta 1995. godine?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To je tačno. To se nalazi u novinama od srede, 9. avgusta [1995. godine], i ja tu izveštavam šta sam video u utorak kasno posle podne na putu od Zagreba do Knina. I to je poslato iz Šibenika, grada na hrvatskoj obali, gde je barem telefon bio dostupan.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Hvala na odgovoru.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mogu li da nastavim, gospodine predsedavajući?

SUDIJA ORIE: Da, izvolite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se pozove dokument koji nosi broj 3717. To je fotografija, u stvari, radi se o tri fotografije, znači od broja 3717 do broja 3179.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, da li želite da se one uvedu kao tri fotografije ili kao serija fotografija sa jednim brojem?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Jedan broj bi bio odgovarajući, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu. Da li ima prigovora na uvođenje fotografija? Nema. Onda, gospodine sekretare, serija od tri fotografije od broja 3717 do broja 3719, uključujući i njega dobiće broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P323.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P323 primljen je u spis. Gospođo Mahindaratne, molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući. Molim da se pozove dokument koji nosi brojeve 3702 do 3723, to su četiri fotografije. I ponovo, jedan broj za celu seriju bio bi dovoljan.

SUDIJA ORIE: Vidim da nema prigovora. gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ova serija fotografija biće dokazni predmet Tužilaštva broj P324.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P324 primljen je u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se ova fotografija ostavi za sada na ekranu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, gospodine Vanderostyne, ako bih mogla da skrenem vašu pažnju na 31. paragraf vaše izjave. Tu pominjete vašu zapažanja u Gračacu 8. avgusta i kažete da ste videli: "Jedinicu Delta, grupu od oko 50 ljudi, možda stotinu, raštrkanih po glavnom trgu i okolnim ulicama. Takođe su izgledali organizovano. Parkirali smo automobil. Rekao sam fotografu da fotografiše dok smo mi odvrćali pažnju policajcima." Onda u istom paragrafu, dalje, do 15 reda, beležite ono što ste приметili. I kažete: "Video sam vozilo sa oznakom na kojoj je pisalo Delta VK". Mislim na fotografiju koja je numerisana i kojoj ste dali broj "i plavi kamion sa tablicom

na kojoj su ćirilčna slova i u koji se toware stvari – televizori, cipele, torbe, koferi – to sam zvaao ratnim plenom." Na ekranu je fotografija. Vi u vašoj izjavi pominjete plavi kamion sa ćirilčnom tablicom. Da li je to kamion na koji mislite?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, to je. Tačno.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Na ovoj fotografiji vidi se čovek u maslinasto zelenoj uniformi kako utovaruje nešto što liči na televizor, utovaruje u kamion. U vašoj izjavi u 30. paragrafu ...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim prethodni paragraf.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Vi tu kažete: "Vozili smo pravo kroz Gračac i nismo se zaustavljali. Nakon što smo napustili grad, razgovarali smo o onome što smo videli, odnosno o tome da ljudi u hrvatskim uniformama pljačkaju." Da li možete da kažete Pretresnom veću kakve su uniforme nosili ljudi koje ste videli da pljačkaju?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To su bile maslinasto zelene uniforme sa žutom trakom na ramenu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li možete da nam kažete da li vidite ljude u takvim uniformama na fotografiji? Ne govorim o likovima, već o istim uniformama. Da li vidite na fotografiji?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, to je ta uniforma.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: To je uniforma?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, to je uniforma koju sam ja video.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim vas, da li možete da prikazete sledeću fotografiju.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da je svedok sada pokazao osobu koja je u centru fotografije?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Da, naravno. Tako je.

SUDIJA ORIE: Da. Najbliža plavom...

SVEDOK VANDEROSTYNE: Kamionu.

SUDIJA ORIE: ...kamionu. U redu. Molim vas, nastavite. Gospođu Mahindaratne, na ekranu vidimo tri osobe...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: ...iako nisam mogao odmah da vidim da li i ove druge osobe nose uniforme, ali nije isključena mogućnost. Molimo vas da nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući. Hvala vam na tome. Molim vas da pređemo sada na sledeću fotografiju koja nosi oznaku ERN 0401-9981 u vrhu fotografije. To će biti sledeća fotografija iz serije fotografija.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste videli ovakve scene u Gračacu 8. avgusta, gospodine Vanderostyne?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da. Jesam.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li na osnovu vaših zapažanja možete da objasnite Pretresnom veću šta ovaj čovek radi?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: On je pripadnik jedinice Delta s čijim sam komandantom razgovarao. I on seče neke žice da bi mogao da ukrade privatni automobil.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da li možemo da pređemo na sledeću fotografiju, molim vas. To je fotografija koja nosi oznaku ERN 0401-9982. To je sledeća fotografija iz serije. Molim da pređete na sledeću stranicu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, gospodine Vanderostyne, u 31. paragrafu rekli ste da ste videli jedno vozilo na kom je pisalo *Delta VK*?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se prikaže sledeća fotografija koja nosi oznaku ERN 0401-9983.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li je to vozilo ili je tamo bilo i drugih vozila sa istim natpisom koje ste videli u Gračacu 8. avgusta?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da li je bilo i drugih vozila sa tim natpisom, danas nisam siguran. Ali sam video to vozilo sa tim nacrtanim natpisom na tom vozilu, i da, naravno - video sam ga u Gračacu tog dana.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Sada, gospodine Vanderostyne, želela bih da vam skrenem pažnju na 33. paragraf vaše izjave. Tu kažete da ste videli u Gračacu... kažete sledeće: "Video sam ljude u kaki uniformama." Kada koristite reči "kaki uniforme" to se odnosi na maslinasto zelene uniforme koje smo videli na ovim fotografijama?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospodo.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Sada ćemo da se vratimo ponovo na 31. Paragraf, i ja sam ga maločas prerano pročitala. Govorili ste kako ste svom fotografu rekli da fotografiše dok ste vi skretali pažnju policijaca na nešto drugo. Koliko dugo ste ostali u Gračacu 8. avgusta? Molim kratak odgovor.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Kratko ću da objasnim. Mi smo se, pre svega, usredsredili na situaciju u Kninu, ali ono što smo videli u Gračacu i između Gospića i Gračaca, to je bila priča za sebe. Međutim, pošto smo stigli kasno popodne i nismo imali puno vremena, vozili smo vrlo brzo kroz grad Gračac. I tek kad smo napustili grad, zaustavili smo vozilo. Bio sam tamo sa kolegom i fotografom, bilo nas je trojica. Zaustavili smo vozilo, pogledali smo se međusobno i pitali – da li ste i vi videli ono što sam ja video? S obzirom da smo vrlo brzo prošli kroz centar grada, sva trojica smo videli istu scenu pljačkanja i te kaki uniforme. Tako da smo se zaustavili i odlučili, iako nas je bio strah da se vozimo nazad u Gračac, da se ipak vratimo. Tako da smo vozili vrlo polako, na jedan neagresivan način, zato što je situacija bila veoma napeta, i vozili smo veoma sporo. Prozori su bili otvoreni. Niko nije osećao nikakvu pretnju s naše strane. Zatim smo parkirali automobil i pokušavali smo da budemo opuštteni. Tako da smo na jedan manje-više opušten način otišli do jedne male grupe vojnika, koji su pili i koji su se odmarali ispod drveta, i počeli smo da razgovaramo neobavezno sa njima, ali sam vrlo dobro znao da imam na raspolaganju pet, možda deset minuta i da će posle toga stvari postati agresivnije. Bio sam siguran u to. Tako da sam znao da mogu da postavim tri, četiri, možda pet vrlo preciznih pitanja, a da onda moram što pre da odem odatle. Pa posle... nakon kratkog razgovara sa harmonikašem, brzo sam upitao: "Ko je vaš komandant, koji je glavni?" i on mi je pokazao čoveka na suprotnoj strani ulice, ili suprotno od trga, a ja sam to uradio tako da su se svi osećali spokojno. Niko ne bi trebalo da se oseća ugroženim. Svi, i vojnici i mi sami smo bili iznenađeni. U svakom slučaju, da skratim, na taj način sam predstavljen tom poručniku. On me je video kako prelazim ulicu, raširenih ruku, na jedan otvoren, neagresivan način, tako da bih mogao da razgovaram sa poručnikom, i da samo ispalim svojih četiri ili pet pitanja. Koliko dugo sam bio u Gračacu, pa, sve u svemu, manje od 15 minuta.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li je vaš fotograf u toku tog vremena uspeo da snimi te fotografije?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da. Kad smo sa tog mesta prišli poručniku, ja sam rekao mom fotografu, Franku Dejonghu: "Frank, imaš manje od pet minuta, idi naokolo i obavij svoj posao, ja ću da razgovaram sa tim poručnikom i postaviću mu pitanja, i za pet do deset minuta odlazimo." I on je to i uradio.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Hvala vam. U istom tom paragrafu kažete da ste razgovarali sa oficijom koji je bio prisutan na tom mestu, i vi vidite da je on identifikovao tu jedinicu kao *jedinicu Delta* iz Vinkovaca, iz istočne Slavonije ili crtica istočna Slavonija (Delta VK-Istočna Slavonija): "Moje tumačenje je da su oni bili specijalna policijska jedinica. On je doslovno rekao: Ti shvataš, na kraju krajeva, šta znače specijalne snage?" A u 32. paragrafu dajete detalje o vašem razgovoru sa njim u vezi oznaka na njegovoj uniformi. Dakle, na osnovu prve stranice vaše izjave, gospodine Vanderostyne, ne bi se stekao utisak da govorite hrvatski jezik. Da li možete da objasnite Sudu kako ste komunicirali sa oficijom?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Pa...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: I ako mogu, gospodine Vanderostyne, ako biste mogli da objasnite ukratko, jer imamo ograničeno vreme.
SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: U redu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Izvinjavam se zbog toga.
SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne govorim Urdu jezik u Pakistanu ni Kinyarwanda jezik u Ruandi, tako da, naravno, ne govorim ni hrvatski jezik. Znam... Znao sam nekoliko reči... da bi se ljudi osećali spokojno, ali ja ne govorim hrvatski. Mi govorimo... mi smo govorili, ja sam govorio engleski, pre svega, a dobio bih odgovor na lošem engleskom jeziku, ili na nemačkom, i to bi se tako nastavilo na lošem engleskom jeziku, ili na nemačkom, ali ... dobro, to je to. To je ono što smo uradili.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Postavila sam vam to pitanje i na pripremljenim razgovorima, i vi ste pomenuli vašu beležnicu koju ste nosili sa sobom i 8. avgusta 1995. godine?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Ne želim da gubim vreme prolazeći kroz beležnicu. Možete li da objasnite Pretresnom veću da li ste zapisali konkretne beleške tog razgovora u toj beležnici, a znam da ste je danas doneli u sudnicu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospođo. Imam je ovde.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, sada...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude?

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, izvinjavam se što prekidam. Mislim da Odbrana nije dobila beleške sa pripremljenih razgovora sa ovim svedokom.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, nije bilo dodatnih informacija koje je ovaj svedok pružio na pripremljenom sastanku. Ovo je bilo samo pojašnjenje. Pitala sam kako je komunicirao, i svedok je rekao istu stvar, što onda nije dodatna informacija. Ovim pitanjem bavili smo se čak i u izjavi svedoka, i mislim da mi u beležci sa pripremljenog razgovora unosimo samo ono što su nove informacije koje nisu obelodanjene Odbrani.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, dakle, nema novih informacija koje bi trebalo da se obelodane Odbrani?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nema, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, da li možete da kažete Pretresnom veću, ako se sećate, gde se odvijalo pljačkanje koje ste videli u odnosu na mesto gde ste stajali i razgovarali sa onim oficijom?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To je bilo na centralnom trgu u Gračacu, i videli su se ti vojnici u tim uniformama kaki boje. Kao što sam rekao, oni su bili na sve strane. Sad nemam geografsku orijentaciju ili teško mi je da to opišem, međutim, ljudi su se bili raširili po tom trgu. Jedan deo njih bio je relaksiran. Pili su vino, svirali harmoniku. Jednostavno su bili opuštteni. A s druge strane se video jedan autobus iz Vinkovaca i ja sam mislio, to je moje tumačenje, da će taj autobus da vrati te ljude na njihovo područje, jer mi je poručnik rekao da je posao gotovo završen. A zatim, na drugoj strani trga, bilo je nekoliko malih grupa koje su pljačkale.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Kada kažete na drugoj strani trga, hoćete da kažete da je to i dalje bilo blizu mesta gde ste razgovarali sa poručnikom?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Apsolutno. U krajnjoj liniji, radi se o malom prostoru, i govorim konkretno o strani sa koje smo mi ušli iz Gospića. Tako da smo vozili kroz centar grada sa leve do desne strane, da tako kažem, i na glavnom trgu poručnik je bio u sredini, a pljačkanje se odvijalo više sa leve strane.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Na osnovu vašeg svedočenja, gospodine Vanderostyne, vaš fotograf, gospodin Frank Dejongh, mogao je da fotografiše uniformisane ljude kako pljačkaju u toku tog kratkog vremena. Da li možete da mi kažete kako su reagovali ti ljudi na pokušaj fotografa da snimi to što se dešava?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ja, naravno, nisam očevidac, jer nisam bio uz njega. Rekao sam mu da ode, da obiđe mesto i da napravi fotografije, ali kad se vratio, rekao je da su ljudi reagovali... na početku su bili vrlo prijateljski raspoloženi. Čak su se smejali. Na neki način su bili i ponosni. I to sam primetio i u nekim drugim prilikama. Čak i kad čine krivično delo, zločin, oni su na neki način ponosni, jer ostavljaju neki lični potpis, neki trag. Tako da su tokom prva dva minuta bili sasvim bezbrižni i zadovoljni, čak i ležerni. Bili su ponosni na to što rade. Ali, to mi je posle rekao, jer ja nisam bio sa njim, da se vrlo brzo to raspoloženje veoma pokvarilo i ja sam, zapravo, tako nešto i očekivao.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se pozove dokument ... izvinjavam se, gospodine predsedavajući. Mislim da nismo dodelili P brojeve za ovu seriju fotografija. Da li mogu da ponudim da se uvedu u spis, gospodine predsedavajući?

sekretar: Časni Sude, ova serija fotografija primljena je u spis kao dokazni predmet Tužilaštva broj P324.

SUDIJA ORIE: Tako je. I ja se sećam. Molim vas, nastavite, gospođo Mahindaratne.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Izvinjavam se, gospodine sekretare. Da li možemo da prikazemo fotografije koje nose brojeve: 3724, 3725 i 3713. Sve tri su iz iste serije fotografija.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: I dok čekamo da se prikažu te fotografije, gospodine Vanderostyne, vi ste govorili o razgovoru sa oficirom sa kojim ste razgovarali, i govorili ste o oznakama na njegovoj uniformi. Takođe ste rekli da ste videli žute trake na uniformama. Da li biste mogli sada da se usredsredite na...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Zapravo, zamolila bih da se uveća amblem na levom rukavu...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, možemo da primetimo da na tom amblemu piše reč *Policija*. Da li su to bile oznake koje ste videli u Gračacu 8. avgusta 1995. godine?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospođo. To je oznaka koju mi je pokazao poručnik. Ja sam ga pitao kakve su to oznake, i on mi je sam pokazao amblem na svojoj ruci. I to je zaista amblem koji mi je on pokazao. To sam lično video.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste videli takav amblem na nekom od vojnika koje ste videli ili na nekom od uniformisanih lica koja su pljačkala ili koja su bila u centru?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Nisam se na to usredsredio. Nisam obraćao pažnju. Međutim, ovo su fotografije koje su snimljene tog popodneva, i sada to prepoznajem. Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Sada bih zamolila da pređemo na sledeću fotografiju.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Ovde vidimo grupu ljudi u maslinasto zelenim uniformama. Da li se vi nalazite ovde u prvom planu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, a bio sam mlađi.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Zapravo, na sledećoj fotografiji se bolje vidi amblem. Molim da pređemo na sledeću fotografiju. Izvinjavam se, to je fotografija koja nosi broj 748... ne, oprostite, nosi broj 3713. I ako možemo da se fokusiramo na rukav, da se taj deo uveća? Taj amblem nije tako jasan, vidi se jedna vertikalna linija i tri horizontalne linije.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li se sećate da ste videli ovakvu oznaku?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, lično ih nisam video, ali jasno je... nisam ih video jer nisam bio usredsređen na to. Razgovarao sam i imao sam vrlo ograničeno vreme. Ali jasno je da je ova osoba jedna iz te grupe koju sam video i - da, to je oznaka koja je bila na njegovom rukavu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: A kada je reč o oznakama, da li su to oznake o kojima ste govorili sa komandantom jedinice?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Nisam govorio o ovoj konkretnoj oznaci. On mi je pokazao oznaku MUP-a.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, da li mogu da ponudim u spis ove tri fotografije?

SUDIJA ORIE: Da. Izgleda da ove tri fotografije pripadaju dvema kategorijama, međutim, radi se o fotografijama broj: 3724, 3725 i 3713. Da li ima prigovora?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Onda, gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P325.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P325 primljen je u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se pozove dokument koji nosi broj 5164.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, vi ste ovu kartu dali kancelariji Tužilaštva. Ona pokazuje put kojim ste se...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: To je dokument koji nosi broj 5165, izvinjavam se, 5165.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, vi ste označili rutu kojom ste išli od Karlovca do Gračaca, a zatim do Knina 8. avgusta 1995. godine. Da li se sećate? Moramo malo da sačekamo da se učita karta.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mislim da moramo da okrenemo...

SVEDOK VANDEROSTYNE: Levo, da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da. I molim da se fokusira na crvenu liniju. Gospodine predsedavajući, ja ću za zapisnik da identifikujem mesta.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Vi ste naznačili rutu kojom ste išli 8. avgusta i mesta... ili glavna područja kroz koja ste prošli. Za zapisnik: pošli ste od Karlovca; sledeći krug je Sinj, zatim sledeći je: Otočac, pa Gospić, Gračac, Sučevići, i na kraju Knin. Da li je to tačno, gospodine Vanderostyne?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Tačno je, gospođo. To je kopija karte koju sam koristio, i ja sam uneo te krugove tog popodneva, da.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ako mogu samo...

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: ...da nešto istaknem, da bi se izbegla kasnije konfuzija?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Prvi grad je Senj, a ne Sinj, a u zapisnik je uneto kao Sinj, koji je, zapravo, južno od Knina. Samo da razjasnimo to zbog zapisnika.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala vam na tome. Zahvaljujem.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Mišetiću. Pretpostavljam, svedoče, da se slažete sa ovim što je gospodin Mišetić upravo rekao, da to nije grad Sinj, koji je južno od Knina, nego da je to selo?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Tačno, gospodine. Mi smo išli pravcem prema Sinju, koji je možda na obali. Nisam bio u Sinju, međutim, mi smo išli u tom pravcu, i možda je zbog toga zaokružen.

SUDIJA ORIE: U redu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da li mogu da ponudim ovu kartu u spis, gospodine predsedavajući?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Pošto nema prigovora, onda, gospodine sekretare, karta koju je svedok označio biće?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P326.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P326 primljen je u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, vi ste takođe dostavili kancelariji Tužilaštva vaš rezime koji uključuje i informacije o vašim iskustvima.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: I sada bih zamolila da se prikaže dokument koji nosi broj 5164. Dok čekamo da se dokument pojavi... da. Molim da se ovaj dokument uvrsti u spis, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Ne čujem da ima prigovora. Dakle, gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P327.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P327 primljen je u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, ovi dokumenti uvršteni su prema Pravilu 92ter. Imam još dva podneska.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, tokom jučerašnjeg pripremnog razgovora, pokazala sam vam fotografije sa dva amblema.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se prikaže dokument koji nosi broj 5173.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Vi ste pogledali te dokumente i rekli ste da možete da ih prepoznate. Da li se sećate...

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospodo.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: ...gde ste ih videli?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To je amblem koji mi je pokazao poručnik *jedinice Delta* na svom ramenu - na uniformi.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da pređemo na sledeću stranicu istog dokumenta.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste videli ovaj amblem ranije?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, video sam to ranije, ali nisam to video lično u Gračacu, zato što se nisam usredsredio na to. Međutim, video sam tu oznaku na fotografijama koje je snimio moj fotograf, dakle na fotografijama ljudi koji su pljačkali u Gračacu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, da li mogu da ponudim ovaj dokument u spis? Sastoji se od dve stranice.

SUDIJA ORIE: Vidim da nema prigovora. gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P328.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P328 primljen je u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Molim da se pozove dokument koji nosi broj 458.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, uskoro ćete videti jedan dokument na ekranu, i uvažavam ako ranije niste već videli ovaj dokument.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: I sada bih zamolila da pređemo na BHS verziji na 5. Stranicu, a na engleskom primerku to je 12. i 13. stranica. Znači, stranica broj 5 na BHS-u i stranice 12 i 13 u engleskoj verziji. Molim vas, gospodine predsedavajući, mogu li da ponudim ovaj dokument u spis?

SUDIJA ORIE: Da. To je manje-više preko Tužilaštva...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je, gospodine predsedavajući. Samo pokušavam da iskoristim...

SUDIJA ORIE: ...jer svedok, očigledno, nema saznanja o tome.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P329.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P329 primljen je u spis.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, imam još samo nekoliko pitanja u vezi sa tim. Sada bih zamolila da pogledate paragrafe od broja 12 do broja 14 u vašoj izjavi. U tom delu govorite da ste stigli do jednog kontrolnog punkta civilne policije i da ste posle toga naišli na nekoliko vojnih kontrolnih punktova nakon što ste otišli iz Karlovca. I, zapravo, govorite o tome da ste bili zaustavljeni na vojnim kontrolnim punktovima i da vam nije bilo dozvoljeno da prođete dalje, nego da ste morali da se vratite i da idete onim što ste nazvali - *sekundarnim putevima*. Sledeće moje pitanje glasi: ko se nalazio na tim vojnim kontrolnim punktovima? Da li su to bili vojnici ili vojna policija?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Od dela između Zagreba i Karlovca nije bilo kontrolnih punktova. Kada smo napustili Karlovac prema jugu, naišli smo na policijski kontrolni punkt. Oni su nam rekli da put nije otvoren i da mi ... dakle, u svakom slučaju, dozvolili su nam da produžimo jer smo imali dozvolu Ministarstva odbrane. To je bio policijski kontrolni punkt. A zatim, između dela južno od Karlovca i mesta gde smo skrenuli levo prema Krajini, to su bili vojni kontrolni punktovi sa ljudima iz vojske.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Moje pitanje glasi, gospodine Vanderostyne: da li su na njima bili vojnici ili vojna policija? Vi znate razliku?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, nisam danas u mogućnosti da vam kažem da li se radilo o vojnicima ili o vojnoj policiji. Oni su bili ljudi iz vojske. Ali nisu bili policija. To je sigurno.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: U redu. Da predemo...

SUDIJA ORIE: Ali samo da vas sasvim razumem, rekli ste da su bila vojna lica, da nije bila policija. Da li isključuje mogućnost da su bili iz vojne policije, dakle, u isto vreme i vojska i policija, ili biste rekli su oni bili vojnici koji nisu pripadali policiji?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ne isključujem mogućnost da su oni bili vojna policija, ali nisam ih formalno identifikovao kao takve. U svakom slučaju, bili su na vojnim položajima. Imali su neku vrstu odbrambenih položaja ... dakle, imali su odbrambene položaje. Imali su rovove i bilo je stabala koje su ... bili su zabarikadirani, tako da mislim, gospodine predsedavajući, da se radilo ili o regrutima ili ... ili o običnoj vojnoj jedinici na odbrambenom položaju.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, nastavite, gospođu Mahindaratne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, na glavnom putu koji ste pokazali, gospodine Vanderostyne, koji ste naznačili na karti, da li je tamo bilo dosta saobraćaja, tu mislim na civilni saobraćaj, ili su civili u velikom broju prolazili peške kroz tu oblast?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospođo, nije uopšte bilo saobraćaja.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Rekli ste u vašoj izjavi, pošto vam nije bilo dozvoljeno da prođete kontrolni punkt, da ste morali da se vratite istim putem koristeći sporedne puteve, kako biste zaobišli kontrolni punkt. Da li je na tim sporednim putevima bio gust saobraćaj ili da li je bilo mnogo civila u okolini?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Na tim sporednim putevima nisam video... nije bilo saobraćaja. Bilo je još uvek civila u okolini, da. Bilo je sela i zaseoka, i bilo je tamo ljudi, da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Ne govorim o stanovnicima sela i zaseoka kroz koje ste prošli. Ali da li je bilo tamo... da li ste videli da ljudi dolaze u to područje tim sporednim putevima?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne gospođo, apsolutno ne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Idemo sad na 29. paragraf vaše izjave. Tu kažete ... ovo se odnosi na vaš ulazak u Gračac. Vi kažete: "Po ulasku u Gračac, video sam nekoliko kuća koje su upravo bile zapaljene. Bilo je dima svuda po periferiji.. Video sam mladiće u grupicama." Onda idemo dalje. Zatim na sledećoj stranici, kažete: "Primetio sam mnogo pramenova dima." To je ... tu je greška u kucanju, piše cvet umesto pramen. "Napomenuo sam u svojim novinama da su uništene skoro sve kuće na oko pedesetak kilometara između Gospića i Gračaca". Onda malo dalje kažete:

"Grad Gračac još nije bio zapaljen, ali je bila zapaljena periferija." Dakle, moje pitanje glasi: koliki je Gračac, uključujući i grad i čitavo područje o kom govorite, znači i periferija grada Gračca, koliko je to bilo područje?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Teško je reći, ali to je mali grad ... mali ... zaista mali grad. Vozite putem kroz... to je stvarno mali grad.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Dakle, na osnovu vašeg posmatranja, prema reljefu tog područja koje ste videli, da li su mogli iz grada da se primete pramenovi dima na periferiji Gračaca?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Iz grada sam video, ali stvarno nisam bio usredsređen na to. U svakom slučaju, video sam plamen još kada sam ulazio u Gračac, ali kad sam došao do centralnog trga, nisam više obraćao pažnju na požar u predgrađu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Ne, moje pitanje nije da li ste gledali. Na osnovu onoga što znate o Gračacu, znate topografiju, na primer, ako bi neko bio u gradu i ako bi pogledao gore, da li je mogao da vidi dim?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Oh da, pretpostavljam da je mogao. Da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Idemo sada na 38. paragraf u vašoj izjavi – i to je mojih nekoliko poslednjih pitanja – upućujem vas na četvrti red. Vi tu kažete: "Na ulasku u Knin nalazili su se kontrolni punktovi, ali nas nisu zaustavljali." Možete li da kažete Pretresnom veću ko je bio na ovim kontrolnim punktovima? Da li je to bila vojska ili civilna policija, ili neke druge snage?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ja mislim da je to bila vojska... to je... to su bili vojni kontrolni punktovi. Možda sam zabeležio u svojoj beležnici, ali ... Ne, ne pominje se izričito, ali u Kninu je svuda bila prisutna garda... vojska. Pre Knina i pre Gračaca, one koje sam video nosili su sivo-plave uniforme regularne hrvatske policije. U Gračacu sam video samo one zeleno- maslinaste, kaki boje uniforme ,one jedinica Delta, dok sam u Kninu viđao gardu - standardne vojne jedinice i regruti.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li se sećate koliko ste morali kontrolnih punktova da prođete pre ulaska u Knin?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ukupno? Od Zagreba?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Ne, ne, ne. Samo na prilazu u Knin. Da li je tamo bio samo jedan kontrolni punkt? Naime, upućujem vas na 38. paragraf gde kažete: "Na ulasku u Knin bilo je kontrolnih punktova." Prema tome, očigledno je da ste nakon ulaska u Knin videli još neki kontrolni punkt, ili je možda bio samo jedan?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Pa, ne. Mi smo prošli samo jedan. Moguće je da je bilo i drugih, ali ja sam smatrao da to nije relevantno, jer sam mogao da prođem kroz te kontrolne punktove na bilo koji način.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Idemo dalje. Vraćam vas opet na 31. paragraf, na poslednju rečenicu, gospodine Vanderostyne. Kažete u vezi sa svojim

zapažanjima: "Bio sam svedok pljačkanja i paleži" ... Ne, odnosno, kažete: "Ja sam zapisao u svojim novinama da su oni ostavljali svoje potpise, kao što sam video da i Srbi rade na drugim mestima. Bio sam svedok pljačke i paleži velikih razmera." Molim vas, možete li da razjasnite šta podrazumevate pod "velikim razmerama"?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, naravno, mogu. Kada kažem pljačkanje i palež velikih razmera, to nisu bili izolovani incidenti. Bilo je između Gospića i Gračaca, ne znam kolika je to razdaljina, ali to je možda nekoliko desetina kilometara, možda 50 kilometara. Ne znam. U svakom slučaju, to se može proveriti. Dakle, između Gospića i Gračaca, čitav taj kraj je bio u plamenu. I sećam se, gospodine predsedavajući, da smo u jednom trenutku kada smo prešli jedno malo brdo, pred sobom smo videli, daleko, daleko dokle god je moglo da se vidi, da je svuda okolo, svuda, svako poljoprivredno dobro, svaka štala, svaki objekat, svaka kuća u selu, mislim, ne samo u selima, već svaka pojedinačna građevina, svaki objekat u ruralnom području je bio u plamenu. Dakle, to je ono što sam mislio da kažem kada sam rekao "velikih razmera". A kada kažem "pljačke velikih razmera", mislim, opet, to nisu bili izolovani incidenti. To je bilo organizovano. To su radili, između ostalog, i ljudi u uniformama, isto tako i civili. Civili su verovatno, kako sam ja shvatio, došli iz Šibenika, sa hrvatske obale. Ali nije bilo izolovanih incidenata. Na periferiji Gračaca video sam kamione pretovarene opljačkanim stvarima, da tako kažem, kako dolaze i odlaze. Video sam policijska vozila kako se pune opljačkanim stvarima. Ne jedno, već nekoliko vozila i to na nekoliko mesta, a na centralnom trgu sam video kako pripadnici *jedinice Delta* pljačkaju na nekoliko mesta. To nisu bili izolovani incidenti, oni su bili organizovani. To je ono što ja podrazumevam pod izrazom "velikih razmera".

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Hvala, gospodine Vanderostyne. Da vas na trenutak vratim na 14. paragraf vaše izjave. Vi tu kažete: "Svuda okolo smo videli mnogo štete prouzrokovane bombardovanjem. Ljudi su bili preplašeni i to sam zapisao u svoj dnevnik." Kada kažete "mnogo štete prouzrokovane bombardovanjem", šta pod tim podrazumevate?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Na ovom konkretnom mestu, mislim na Karlovac, i ona oštećenja koja sam video u Karlovcu i preplašene ljude, jer smo u Karlovcu izašli iz naših kola i razgovarali smo sa ljudima, prošli po mestu, i ovo što sam ovde zabeležio, zabeležio sam kad smo izašli iz Karlovca.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Hvala. Gospodine Vanderostyne, samo još poslednje pitanje. Molim vas pogledajte paragraf broj 25. Tu pominjete da ste napisali članak o onom što ste videli i kažete: "Tu se opisuje egzodus Srba. Za njih je to bilo ponižavajuće iskustvo. Radilo se o oko 150.000 Srba koji su se kretali pet do deset kilometara na sat preko neprijateljske teritorije." Dakle, da li ste videli ovu kolonu izbeglica koju pominjete u tom paragrafu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospođo, video sam.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Možete li da nam kažete kada ste otprilike videli konvoj izbeglica?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, mogu. To je bilo nakon što smo se vratili iz Šibenika. U Šibeniku smo bili u sredu, 9. avgusta, i posetili smo žrtve u bolnici. Onda sam se vratio u Zagreb, a nakon Zagreba sam nastavio put, da bih priču povezaao sa Osijekom u Istočnoj Slavoniji. I to je bilo tog dana, tako da sam verovatno tri dana kasnije na autoputu video i konvoje i pojedinačna vozila ... hoću da kažem da je autoput bio zatvoren za normalan saobraćaj, a Srbi iz Krajine kretali su se vrlo sporo u vozilima i zaprežnim kolima ka Srbiji.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: A kad kažete, tri dana kasnije, to znači otprilike oko 12. avgusta ili 13., 14. avgusta, oko tog perioda?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Verovatno je to bilo ili u subotu ili u petak, ali ... dobro, ne mogu ... osim ako proverim u svojoj beležnici.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: To bi trebalo da bude u redu. To je u redu, gospodine Vanderostyne. Mnogo vam hvala.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ovim je završeno moje ispitivanje, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo Mahindaratne. Vaša procena od 30 do 40 minuta nije bila sasvim precizna, a Pretresno veće pozdravlja preciznost.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Izvinjavam se, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Sada možemo da uradimo jednu od dve stvari. Možemo sada da počnemo sa vašim unakrsnim ispitivanjem, gospodine Mikuličiću, ili da napravimo ranije pauzu?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mislim da bismo mogli da iskoristimo pauzu nešto ranije, naročito imajući u vidu molbu svedoka pre suđenja.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju, sada ćemo da odemo na pauzu i nastavljamo sa radom u 16.10 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Vanderostyne, sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Mikuličić. On je zastupnik gospodina Markača. Gospodine Mikuličiću, izvolite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MIKULIČIĆ

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, ja sam Goran Mikuličić, odvjetnik za generala Markača, kao što je časni sudac najavio. I ja ću vam postaviti više pitanja, pa vas molim da na njih odgovorite po vašem najboljem sjećanju. Recite nam, gospodine, zbog čega ste bili iznenađeni kada vam je hrvatsko Ministarstvo obrane dalo dozvolu da posjetite teritorij koji je oslobođen u *akciji Oluja*?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, reći ću vam gospodine. Bilo je, naravno, mnogo stranih novinara u Zagrebu koji su čekali da idu u Knin; iz jednog ili drugog razloga, ja i moja ekipa i moj kolega fotograf smo dobili dozvole i sve moje kolege, sve moje kolege, koliko ja znam, koje su bile u *Interkontinentalu* nisu dobile takvu dozvolu ... dakle, da nemam objašnjenje za to, ali zato sam bio iznenađen.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su sljedećih dana vaše kolege novinari također dobili dozvolu da posjete Knin i okolicu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospodine, nije mi to poznato.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja bih molio Tajništvo da nam na ekran postavi kartu koju je svjedok označio, a koja je uvedena kao P326.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dok čekamo da se karta *upload*-a, rekli ste u vašoj izjavi ovdje, a ovdje referiram na današnji dan, da ste iz automobila izašli u Karlovcu i da ste razgovarali sa nekim ljudima. I isto tako ste rekli da su ljudi bili preplašeni, jer da je bilo dosta bombardiranja. Da li sam dobro shvatio vaš iskaz?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, gospodine. U Karlovcu sam razgovarao sa ljudima. Oni su bili uplašeni. Bilo je granatiranja i bombardovanja i neki od njih, koliko se sećam, nisu znali gde da se sklone od granatiranja.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato koja strana u sukobu je bombardirala Karlovac?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, ne znam, gospodine. Pretpostavljam da su obe strane razmenjivale vatru. Bilo je ratno vreme.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Kada bih vam rekao da je za čitavo vrijeme rata Karlovac bio u hrvatskim rukama i da je isključivo bio bombardiran od strane srpskih vojnih snaga, da li bi vam to osvježilo pamćenje?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, mislim da je svjedok odgovorio. Rekao je da ne zna.

SUDIJA ORIE: Da, svjedok je rekao da ne zna o tome, gospodine Mikuličiću. Ali mislim da je tada odgovarao na pitanje o tom konkretnom trenutku, a sada gospodin Mikuličić pokušava da osveži njegovo pamćenje podsećanjem na čitav ratni period, što,

naravno, ne može biti isto. Dakle, da li imate bilo kakva dodatna saznanja konkretno o Srbima, a ne o Hrvatima, koji su tokom rata granatirali Karlovac?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ne, gospodine. To nije bio moj fokus kada sam išao u Knin, niti je bio fokus tog dana.

SUDIJA ORIE: Ali u preostalom periodu rata, da li ste znali koja je to strana granatirala Karlovac?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Danas ne znam, ali u to vreme sam verovatno imao bolje sećanje o tome.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite, gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da. Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dakle, ako pratimo vaš put koji ste na ovoj karti označili crvenom bojom, i ako referiramo na vašu izjavu, proći ćemo i kroz gradove Otočac i Gospić. Moje pitanje je slično kao i za Karlovac. Referiram na točku 18 vaše izjave u kojoj govorite da ste došli u Otočac i da ste vidjeli brojne tragove oštećenja kuća od granatiranja. Pitanje: jeste li bili svjesni tada ili danas tko je granatirao Otočac, odnosno, koja strana u sukobu je za vrijeme čitavog rata držala Otočac u smislu vojno... u vojnom smislu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ja sam shvatao, gospodine, u to vreme ... shvatao sam u to vreme da je došlo do razmene vatre, a koja oštećenja je koja strana izazvala, ne znam. Ja sam izveštavao o ratnim oštećenjima u tom mestu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Nakon toga ste došli u Gospić, i rekli ste da ste vidjeli da su crkve granatirane i da ste tada prvi puta uočili, referiram na točku 20 vaše izjave, da ste tada prvi puta uočili dim. Da li vam je, uz isto pitanje, poznato tko je granatirao Gospić...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, vaše pitanje je počelo tako što ste rekli: "...i rekli ste da ste vidjeli da su crkve granatirane ..." Kada pogledam 20. paragraf, vidim da se tu kaže "jedna crkva" koja je bila granatirana. Prema tome, vi ste...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu. Hvala, časni Sude. Slijediću vaše smjernice.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Moje pitanje je, gospodine: da li vam je poznato tko je granatirao Gospić za vrijeme sukoba i koja je strana u vojnom smislu držala Gospić?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Pozivate se, gospodine, na ovo... na 20. paragraf ili...

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da, na 20. i 21. paragraf.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Kada je reč o 20. paragrafu, to je ... sada gledam svoje beleške koje sam zapisao tog posle podneva i to je između Ličkog Osijeka i Gospića. Zaista, jedna crkva je granatirana. Videla se vatra, i dim se video u okolini, i ja sam primetio grupu tenkova, ne oklopnih transportera, već tenkova sa kupolom i sa topom i cevi. I cev tenka se još dimila, pa sam zaključio da je taj tenk, a to je bio hrvatski tenk, upravo ispalio.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Pucao je prema kojem cilju? U kojem smjeru? Da li ste to primjetili?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To je tumačenje. Moje tumačenje je bilo da je taj tenk, a bio sam vrlo iznenađen tim, jer nisam očekivao da ću tamo da nađem hrvatski tenk koji je pucao u pravcu tih poljoprivrednih dobara ili na poljoprivredno dobro. Ali ponavljam, to je moje tumačenje.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam na odgovoru.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, nisam imao vremena da idem kroz sve obelodanjene dokumente u ovom predmetu, ali ako je svedok ... mislim da je svedok u odgovoru na pitanje gospodina Mikuličića ... dozvolite mi da pronađem tačan red, da, u 17. redu, na 35. stranici, on kaže ... pogledaću svoje beleške. Ne verujem da nam je ikada obelodanjen primerak bilo kakvih beležaka, koje je svedok sačinio u to vreme, a svedok ih je doneo u sudnicu, i mi bismo zamolili ... da li možemo da dobijemo kopiju tih beležaka, ako su to beleške iz tog vremena?

SUDIJA ORIE: U redu. Gospođo Mahindaratne, svedok je ranije rekao da ima sa sobom svoje beleške. Da li postoje neki konkretni razlozi zbog kojih ih niste obelodanili, i recite nam da li vi imate primerak tih beležaka?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ne, gospodine predsedavajući. Svedok je doneo te beleške na pripremni razgovor i rekao je da ih ima. Naravno, tokom tog pripremnog razgovora on je gledao te beleške. Mi nismo napravili kopiju, niti smo pregledali te beleške. Ja sam mu rekla da može da ih donese u sudnicu. Ako Odbrana želi da pregleda te beleške, ja nemam ništa protiv, gospodine predsedavajući. Ali mi nismo mislili da je neophodno da napravimo kopije njegovih privatnih beležaka, koje je on imao sa sobom sve vreme. I u vreme kada je davao izjavu, nije ih predao predstavnicima kancelarije Tužilaštva.

SUDIJA ORIE: I niste nikad od njega to tražili?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nismo nikad tražili.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, izvolite?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Znam da je napravljen presedan u *Predmetu Krajišnik*, mislim da je to slična situacija, kada je svedok doneo beleške iz predmetnog vremena u sudnicu.

SUDIJA ORIE: Da li je to, takođe, bio novinar?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ne znam.

SUDIJA ORIE: Da prvo pitamo svedoka šta on o tome misli.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da li biste bili voljni da date te vaše beleške stranama, što bi značilo da će ih i Pretresno veće videti u nekom trenutku?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Nemam ništa protiv, gospodine.

SUDIJA ORIE: Nemate ništa protiv. Da li su one u takvom obliku da mogu lako da se kopiraju? Mogu da prepostavim ...

SVEDOK VANDEROSTYNE: Da, mogu lako da se kopiraju. Nema problema.

SUDIJA ORIE: Koji vremenski period pokrivaju te beleške koje ste doneli sa sobom?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Pa, možda bi za Pretresno veće najinteresantniji bio period od utorka, 8. avgusta, prepostavljam.

SUDIJA ORIE: U redu. I onda do ... gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pa, recimo, beleške od 4. avgusta do trenutka kada je napustio ratište, kad god da je to bilo. Mi bismo smatrali da je to relevantan period.

SUDIJA ORIE: Još jedno pitanje. Na kom jeziku su te beleške?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Beleške su pisane na holandskom, ali, naravno, to je napisano tog popodneva u veoma intenzivnim uslovima, i ja imam svoj lični sistem hvatanja beležaka. Ponekad je samo jedna reč, ili napišeš na desnoj strani ili na levoj strani. Stvar je na tebi. Nemam problema, ali možda je prilično teško da se snađete u toj beležnici.

SUDIJA ORIE: Da. Koliko shvatam, ja sam možda jedini koji zna jezik, pa ću izgleda jedino ja moći da pročitam beleške.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U stvari, časni Sude, ja imam nekoga među osobljem ko govori i belgijski i holandski, tako da će moći da prođe kroz beležnicu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, belgijski jezik je...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Izvinjavam se. On je iz Belgije, tako da - on je iz Belgije. Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Neki Belgijanci kažu za sebe da govore flamanski, a drugi kažu da govore valonski jezik.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pa, možemo ga nazvati BHS, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dobro, hajde da vidimo kako možemo da kopiramo te beleške. Pretpostavljam da želite da zadržite originale?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Voleo bih da zadržim, ali prepuštam to vama, gospodine. U svakom slučaju, ako govorimo o tom periodu, reč je o celoj nedelji, i tu su dve sveske.

SUDIJA ORIE: Praktično rešenje za ovo bilo bi sledeće; zamolio bih vas da date originale u ovom trenutku gospodinu poslužitelju. Vi više nećete biti u mogućnosti da se služite tim beleškama tokom unakrsnog ispitivanja. Ne znam da li će vam to biti problem?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ne, neće biti problem, ali mislim da će biti korisno ako pogledam svoje originalne beleške iz tog dana.

SUDIJA ORIE: Sad smo se tu malo zaglavili, jer strane bi to svakako želele da vide što je pre moguće. Da li biste možda mogli da date nakratko te dve sveske gospodinu poslužitelju, ako se strane slažu, da vidimo koliko tu ima materijala i koliko brzo može da se kopira? Samo dajte gospodinu poslužitelju, tako da mogu ja da pogledam.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, mogu li da se obratim?

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mislim da je jedan od razloga zašto sam mislila da nije neophodno da Tužilaštvo zatraži ove beleške tokom pripremnog razgovora, jer mi se činilo da ono što se nalazi u beleškama je, praktično, ponovljeno u izjavi svedoka. Tako sam ja to shvatila. Jer je svedok, praktično, ponovio ono što se nalazi u izjavi, tako da ...

SUDIJA ORIE: Da, ali pretpostavljam da Odbrana želi da to proverí. Dozvolite da samo pogledam. Rekli ste da dve beležnice pokrivaju taj period?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Da. Beležim vrlo opširno, ali su te moje beleške, takođe, vrlo precizne. I to je bilo namerno.

SUDIJA ORIE: Da. Ali, na primer, ovde vidim datum 16. septembar već u ovoj beležnici ili ... samo pokušavam da identifikujem ... ne čitam sve ovo. Ja samo pokušavam da pronađem gde je ... gde mogu da nađem datume.

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ta knjiga počinje odlaskom iz Zagreba preko Karlovca do Knina i Šibenika.

SUDIJA ORIE: Da.

SVEDOK VANDEROSTYNE: I ako dozvolite, gospodine, moja izjava, moja pisana izjava ili moje svedočenje skoro doslovno sledi ove beleške.

SUDIJA ORIE: Da. Ja samo pokušavam da .. Ja samo pokušavam da pronađem koliko će biti potrebno da se kopira, jer vaše izjave idu do ... Da, vaš iskaz je uglavnom o Karlovcu i kako ste putovali, a to je ... da li postoji bilo koji način koji može da ukaže u ovoj brošuri, gde se vaša izjava završava? Jer, prvi dan je sasvim jasan, to jest, reč je o Karlovcu, gde ... gde je crvena oznaka. Da li postoji način da svedok stavi na sličan način oznaku da vidimo gde... da, vidim, gospodine ... recimo, svuda gde je tekst. Da li biste mogli da nam pokažete gde se otprilike završava vaša izjava prema ovoj brošuri? I onda predlažem ... gospodine Mišetiću, pošto ste vi tražili ... da tražimo da se taj deo kopira.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dozvolite mi, Časni Sude, onaj deo do kraja, ali i ako je ... čini mi se da pominje nekoliko dana pre svog puta, dakle, od 4. avgusta pa nadalje može da se kopira.

SUDIJA ORIE: Ovo je sreda ... dakle, utorak, u utorak je ovaj deo?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ali, na primer, paragraf 6, časni Sude, govori o dolasku u Zagreb ... 5. avgusta.

SUDIJA ORIE: Možete li da pokušate, gospodine Vanderostyne, da unesete oznaku, ne na dan kada ste bili u Karlovcu i kada ste otišli, već dva ili tri dana pre toga.

SVEDOK VANDEROSTYNE: Pre?

SUDIJA ORIE: Pre ovoga, da. A to je onda druga sveska, je li tako?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Da, to je druga sveska.

SUDIJA ORIE: To je u drugoj svesci. Gospodine Mišetiću, evo, sad imate i drugu svesku. Dajte da se prvo usredsredimo na ovu. Da li možete, zapravo, u ovoj drugoj svesci da nam pokažete dva ili tri dana pre nego što počinje nova sveska?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, samo da osvežim sećanje svedoku. On u 6. paragrafu govori o sastanku sa brigadnim generalom Peetersom. Kad bih imao beleške o

tome, tu se zapravo kaže da ste stigli 5. avgusta, tako da bi moglo da se kopira od 5. avgusta pa nadalje. Bio bih vam zahvalan. Hvala.

SUDIJA ORIE: Da. Ako samo možete ... nema mnogo smisla da sve objašnjavate gospodinu poslužitelju, jer on nije u poziciji da ... ako biste samo mogli da nađete tamo gde počinje ... mislim da je gospodin Mišetić rekao da je to 5. avgust, i da tamo stavite marker. A zatim u narednoj svesci da obeležite počevši od Karlovca, dozvolite mi samo ... mislim da je poslednji događaj koje je opisan ono što se desilo u Čenićima, nekih deset kilometara južno od Knina, na putu za Šibenik.

SVEDOK VANDEROSTYNE: U redu.

SUDIJA ORIE: I možete li, molim vas, i tu da stavite oznaku.

SVEDOK VANDEROSTYNE: Urađeno.

SUDIJA ORIE: I sada molimo obe sveske. Da, tu su ... Gospodine sekretare, ima li načina...

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Gospodine Vanderostyne, mi ćemo pokušati da to što brže kopiramo. Gospodine Mišetiću, na osnovu onoga što sam već video, to bi mogao da bude priličan posao da se ovo stavi u format koji je čitljiv. Mislim da će najveći deo biti veoma težak za čitanje, u stvari, iako možete da dešifrujete neke reči. Ali hajde prvo... barem će vam biti na raspolaganju, a zatim strane mogu dodatno da razmotre šta da radim s tim.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dok se kopira prva cela sveska, da li bi druga sveska možda mogla da ostane u rukama svedoka, jer to izgleda .. ili da se prvo kopira druga knjiga.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Video sam da postoje neke listovi koji su ubačeni tamo u sveske. To, očigledno, nije deo beležaka u redosledu. Prvo će se kopirati početak druge sveske, tako da to može odmah da vam bude vraćeno i stavljeno na raspolaganje. Gospodine Mikuliću, posle ovog intermeca, molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIĆ: Hvala, časni Sude. Nastavljam.

ADVOKAT MIKULIĆ – PITANJE: Samo da se vratimo na onu temu, gospodine Vanderostyne. Vi dakle, niste bili svjesni da su gradovi: Karlovac, Otočac i Gospić bili u rukama...

SUDIJA ORIE: Ne primam prevod na engleski na kanalu broj 4. Gospodine Mikuličiću, molim vas ponovite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu. Da li je sada u redu?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Sada je sve u redu.

SUDIJA ORIE: Ako govorite engleski, gospodine Mikuličiću, onda je malo teže da se proveri da li je prevod u redu, ali mi cenimo vašu pomoć.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Puno vam hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Trudim se da direktno komuniciram sa...

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Tema koju smo započeli prije ovog intermeca, kao što je rekao časni predsjednik je bila ... vi dakle, niste bili svjesni činjenica da su gradovi: Karlovac, Otočac i Gospić bili u hrvatskim rukama i da su ih bombardirale srpske vojne snage. Da li je to točno?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Moj zaključak je da se vodio rat i da je postojao sukob sa obe strane, i da su obe strane koristile oružje. To je bio moj zaključak. Da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: To je, naravno, potpuno logični odgovor, ali ne na moje pitanje, gospodine Vanderostyne. Ja sam vas pitao da li ste znali da su gradovi: Karlovac, Gospić i Otočac bili u hrvatskim rukama i da su ih bombardirale srpske vojne snage? To je moje pitanje.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: O kojem vremenu govorite? Kada su bili u hrvatskim rukama?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Tijekom cijelog sukoba.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Između 1991. i 1995. godine?

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Točno.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Dakle, Karlovac da, svakako, svakako. Otočac, da, svakako. Za Gospić ne bih mogao... ne, ne znam. Ne znam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Hvala na odgovoru. Vaš put je dalje išao u pravcu Gračaca, i tu ste prolazili kroz brojna sela za koja ste rekli da su bila zapaljena, uništena i tako dalje. To je teritorij bivše Republike Srpske Krajine. Da li je to točno?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, svakako.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su na tom teritoriju, koji je postao Republika Srpska Krajina, ranije u nekim selima živjeli i Hrvati?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Oh, da, svakako.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li ste prilikom vašeg putovanja, kada ste zamijetili oštećenja kuća, mogli razlikovati koje su kuće oštećene ranije a koje u *Operaciji Oluja*?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Uopšteno govoreći da, gospodine. Mogle su se videti ruševine onoga što se moglo nazvati ratom iz 1991. godine, kada je Srbija ili kada su Srpske snage zauzele hrvatsku teritoriju. Mogli ste da vidite te ruševine. To su bile stare ruševine. I one su bile zarasle, nije tu bilo tragova paljenja. Bilo je jasno da su to stare ruševine i mogli ste vrlo lako da napravite razliku između starih ruševina i skorašnjih. Da, sigurno sam mogao.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, molim vas da zajedno sa nama pogledate jedan kratak video koji traje nešto manje od tri minute, a to je 3D00-0814. Samo da kažem, to je video koji je snimljen 5. osmog 1995. godine kada su u Gračac ulazile logističke snage specijalne policije.

(video snimak)

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, da li ste prošli kroz ovo selo, Sveti Rok? Da li se toga sjećate?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Nije mi poznat ovaj video snimak, gospodine. Mogu samo da svedočim o onome što sam video.

SUDIJA ORIE: U pravu ste. I dobro je što ste to rekli. Pitanje je bilo da li ste na svom putu prošli kroz neko selo koje se zvalo Sveti Rok?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ne mogu da se setim toga... ne sećam se toga, ne.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite, gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Možemo nastaviti.

(video snimak)

vojnika: Sempre, Gračac, idemo. Ovo bi mogle biti Ričice, ovdje. To je isto hrvatsko selo bilo. Čini se da je spaljeno ... Jasno. Idemo.

(kraj video snimka)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, da li se sjećate da li ste prošli prema Gračacu kroz selo Ričice?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospodine, ne sećam se. Ne sećam se tog naziva.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Na putu koji ste ucrtali na vašoj karti nalaze se obadva ova sela, i Sveti Rok i Ričice. Zato vas i pitam da li se sjećate.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Možemo nastaviti.

(video snimak)

Pa, ovdje je sve stvarno spaljeno

Pa, nije samo jedno ...

Pa, ovdje je sve stvarno spaljeno.

Gde je UNPROFOR da pita čije ... (nejasno)

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Evo, gospodine Vanderostyne, ovo je putokaz za Gračac. Vidi se malo slabije, ali može se pročitati ulaz u Gračac. Da li se sjećate ovoga?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, ne sećam se, ali pretpostavljam da sam to video.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Možemo nastaviti.

(video snimak)

Gračac!

Na biciklu, a?

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Vidjeli ste, gospodine Vanderostyne, ovaj ulazak u Gračac. Da li se sjećate baze UNPROFOR-a?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospodine, ne sećam se.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, rekli ste ... možemo li da se vratimo. Rekli ste da je to ulaz u Gračac. Gde mi to vidimo i gde bi svedok trebalo da vidi to?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, to je bila ...

SUDIJA ORIE: O, to je ... da, da. Dakle ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: To je bilo moje tumačenje.

SUDIJA ORIE: ... svedok ... da. Svedok je taj koji svedoči, gospodine Mikuličiću ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu. Ispričavam se.

SUDIJA ORIE: ... a ne vi. Molim vas, nastavite.

(video snimak)

*To je baza UBPROFOR-a.
Ima još par antena onih tamo ...*

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, da li se sjećate ovog križanja? Na samom ulasku u Gračac desno je putokaz za policijsku stanicu, lijevo je putokaz za Gračac, a ravno je putokaz prema Zagrebu i dalje prema sjeveru?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Izvinjavam se, gospodine, ali to je bilo pre 13 godina. Ja se oslanjam samo na svoje beleške.

SUDIJA ORIE: Ne morate da se izvinjavate. Samo nam recite ako ne znate, a takođe recite nam ako budete znali.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da, bilo je prije mnogo vremena, pa se ne možete svih detalja sjetiti.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Možemo dalje.

(video snimak)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Bife "Joco"!

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Sada... sad se nalazimo u samom Gračacu, u centru. Ovo je bife koji se zove *Joco*. Da li se sećate tog mjesta?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospodine, ne sećam se.

(video snimak)

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Vanderostyne, sad smo u Gračacu. Rekli ste da ste prošli kroz Gračac otprilike ... ne možete, naravno, to potvrditi, ali ja vam kažem da je to taj put kojim ste vi prošli i da ste se onda vratili nazad i zaustavili auto na centralnom trgu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To je tačno, da.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsjedavajući...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, da li mogu prvo da vas pitam sledeće: da li je to put kojim je svedok išao i da li je to put kojim je on išao dolazeći iz Karlovca, zatim kada je skrenuo prema jugu, pa onda malo više istočno, ili je to ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da, časni Sude. To je tačno put kojim je tog dana išao svjedok, između sela Sveti Rok i izlaska iz Gračaca. Dakle, to je tačno taj put.

SUDIJA ORIE: Nešto što mi je palo napamet, to je da je bio jedan jasan znak da treba ići prema, ne raskrsnici, već prema nekakvom, recimo, račvanju u tri pravca, i zatim je jedan deo išao prema Zagrebu, drugi prema Zadru.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: To je bio izlaz iz sela Gračac. Ako se sjećate, tamo je bila raskrsnica i bilo je pomenuto da je raskrsnica granatirana.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsjedavajući, gospodin Mikuličić u stvari sugeriše svedoku da je to bio put kojim je on išao. Međutim, mi nemamo naznaka u pogledu toga ko je snimio ovaj video snimak. Kaže se da je to snimljeno 5. avgusta 1995. godine. Ne znam da li gospodin Mikuličić namerava da pozove nekog svedoka ili nekog ko bi objasnio ovaj snimak, jer se tu jasno vidi kojim putem ide kamera. S obzirom da

svedok ne prepoznaje ove predele, mislim da nije prikladno da gospodin Mikuličić sugeriše da je to put kojim je išao svedok.

SUDIJA ORIE: Dobro. Gospodine Mikuličiću, da li biste mogli ... da ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Što ja mogu predložiti, časni Sude ... da. To je moja tvrdnja temeljena na činjenicama da je to put koji svjedok je prešao tog konkretnog dana. Ja sam se nadao da će svjedok prepoznati taj put, ali, nažalost to nije bio slučaj. Nema drugog puta prema Gračacu iz smjera Sveti Rok i Ričice. Postoji samo južna cesta oko Gračaca ali očito je da svjedok nije išao tom cestom tog dana. A mi ćemo pozvati jednog svjedoka koji može dokazati da je ova snimka zaista načinjena tog dana i na toj konkretnoj relaciji. Za sada bih samo zamoli da se ova video snimka označi za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ne, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D294, označen u svrhu identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, ako kasnije budete imali više detalja u vezi ovog video snimka, da li biste tada mogli da donesete jednu vrlo, vrlo detaljnu kartu, što će da nam omogući svaki put kada ima se pojavi znak na putu koji pokazuje da treba skrenuti levo ili desno da bi se negde išlo, da bismo mogli da se snađemo i da vidimo otprilike o kom putu se radilo, jer bi nam to svakako bilo od pomoći.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Jer jedno od pitanja, ako ja detaljno razmotrim kartu koju nam je svedok dao, čak i ako bismo uvećali deo gde se nalazi Gračac ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Vidjet ćete, časni Sude, u pravcu sjeverozaopada selo Ričice, a zatim...

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, molim vas. Dozvolite mi da prvo pokušam to da pronađem. Sad sam uvećao najviše što mogu...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: To je malo lijevo od Gračaca u pravcu sjeveroistoka.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, molim vas.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ako bi se to moglo uvećati na ekranu i ako idete tragom crvene linije, lijevo od Gračaca naići ćete na selo Ričice, a onda malo kasnije, tu gdje je broj 6, tu je selo Sveti Rok.

SUDIJA ORIE: Da, vidim.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: A zatim na gornjem dijelu ekrana je Gospić, što se trenutačno ne vidi. Tom cestom je svjedok išao.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li je to točno, gospodine Vanderostyne?
SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Tačno je koliko se najbolje sećam.

SUDIJA ORIE: A sada, gde vi smatrate da se na izlazu iz Gračaca, gospodine Mikuličiću ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, za taj konkretni ...

SUDIJA ORIE: ... nalazi taj putokaz koji pokazuje levo i desno i pokazuje pravac prema Zagrebu?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja ću vam omogućiti, ako želite, časni suče, bolju kartu za vašu informaciju, i na njoj ćemo sve jasno vidjeti. Zamolio bih poslužitelja da prikaže kartu 3D00-0387.

SUDIJA ORIE: Zato, ako idemo mojom logikom, ja smatram da ako idete pravcem koji je objasnio svjedok, ako hoćete da idete u Zagreb, skrenućete levo a ne desno. Ali moguće je da se radi o nečemu na lokalnom planu... ali to je ... evo, ovde vidimo Gračac.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude?

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Mislim, odnosno siguran sam, a ispravite me ako grešim, ali ako ponovo pustimo video, mislim da je na tom putokazu bilo da se levo ide za Zadar, a desno za Zagreb.

SUDIJA ORIE: U redu. Hajde da onda ponovo pogledamo.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da. Upravo se nalazi na ekranu, časni suče. Ispričavam se...

SUDIJA ORIE: Ja se izvinjavam ... da, možda sam zapisao, ali možda sam napravio grešku.

(video snimak)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Tako je. Desno je za Zagreb ... da, u pravu ste. Tako sam i zapisao.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Oba imena počinju slovom Z, tako da ...

SUDIJA ORIE: Da. Izvinjavam se što smo izgubili vreme na ovo. Onda ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mislim da je to ...

SUDIJA ORIE: Čujem sebe u slušalicama kao nekakav eho, i to nije baš prijatno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Iako niste u Švicarskoj.

SUDIJA ORIE: Hajde da idemo dalje. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu. Hvala, časni suče. Ako želite, možemo da prikazemo kartu ...

SUDIJA ORIE: Ne u ovom trenutku. Priznajem da sam napravio grešku i zbog toga sam postavio druga pitanja. Idemo dalje.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni suče.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, vratili ste se u centar Gračaca. Parkirali ste auto i izašli ste van. I tada ste vidjeli jednu veću skupinu uniformiranih osoba, za koje ste kasnije utvrdili da pripadaju *Delta jedinici* Specijalne policije. Da li sam tačno interpretirao vašu izjavu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Tačno, gospodine.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Vi ste tada pristupili jednoj osobi za koju vam je ukazano da je zapovjednik te skupine, i tu osobu ste u svojoj izjavi nazvali *poručnikom*. Tačno?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, odakle vam taj podatak da je ta osoba bio poručnik? Da li vam je on to rekao ili ste na neki drugi način to saznali?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Pitao sam u ... dakle, kao prvo, prišao sam jednoj maloj grupi. To nije bila jedna osoba, to je bila mala grupa opuštenih osoba u kaki uniformama, imali su jednog harmonikaša, zatim jednog čoveka sa slamnatim šeširom, čoveka ... bilo je to mala grupa. I ja sam čoveku iz te grupe prilično brzo postavio pitanje: "Ko je vaš poručnik?" A on je rekao: "Taj čovek." A ja sam onda krenuo u pravcu te osobe za koju mi je rekao da je poručnik, odnosno, komandant jedinice. Tako sam shvatio.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Moje pitanje: da li vam se je ta osoba predstavila kao poručnik ili ste mu vi to sugerirali? To je, zapravo, pitanje.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospodine. Ja sam pitao: "Ko je vaš poručnik?" a taj čovek, taj Hrvat me je uputio prema tom čoveku.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li ste primjetili na uniformi tog čovjeka neke oznake čina?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Jedina oznaka koju sam video to je oznaka MUP-a, i to mi je on sam pokazao.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dok ste vi razgovarali sa tom osobom, zapovjednikom, vaš fotograf je snimao. Da li je to tačno? Fotografije.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Tačno, da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Je li mu netko branio da snima fotografije?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, nije.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja bih molio Tajništvo da nam prikaže P325, seriju od četiri fotografije koje je Tužilaštvo predstavilo kao dokaz.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, dok čekamo. Primetio sam, gospodine Vanderostyne, da ste jutros pitani ili ste barem rekli: "Ja sam vrlo brzo pitao: ko je vaš komandant? Ko je glavni. I on mi je pokazao čoveka na suprotnoj strani ulice, ili suprotno od trga, a ja sam to uradio tako da su se svi osećali spokojno..." Vaše pitanje, kako je jutros formulisano, bilo je: "Ko je vaš komandant?" A sada formulišete kao da ste pitali: "Ko je vaš poručnik?" Da li možete da nam pomognete i da nam kažete koje ste reči izgovorili?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ne, gospodine, ne mogu da vam pomognem. Ne mogu da kažem 13 godina kasnije koje sam tačno reči upotrebio. Ne, ne mogu.

SUDIJA ORIE: U redu. Recite nam, da li je bilo ko potvrdio kada ste upotreбили te reči, odnosno da li vas je neko informisao o tome da je čovek koji komanduje bio poručnik?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Vidite, gospodine, gospodine predsedavajući, jedinica koju sam video po veličini je odgovarala četi, četa ima negde oko 100 ljudi, bilo da je vojna ili paravojna jedinica. A komandant čete je poručnik ili kapetan, ali on je komandant, on je glavni, i to je bio smisao mog pitanja jednom od njegovih podređenih, ne osoba iz vojske, već policajac te jedinice koji je bio glavni, ko može da govori, ko je odgovoran momak, koji je ... ko može ... nije se radilo samo o kratkom razgovoru koji sam obavio, niti o kratkim pitanjima koja sam mu postavio. Želeo sam da razgovaram s nekim ko je bio glavni, da li je poručnik ili kapetan ili bez obzira na to da li su ti ljudi bili u uniformama i da li su imali oznake čina. Pretpostavljam da specijalne jedinice nemaju oznake činova, ali to nije bio moj fokus. Želeo sam nekoga ko je bio na čelu.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Molim vas, pogledajte fotografiju, gospodine Vanderostyne. Da li ćete se složiti sa mnom da ova dvojica uniformiranih osoba, zapravo, poziraju vašem fotografu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne znam da li su pozirali, gospodine, to je pitanje tumačenja i možete da tumačite ovu fotografiju na više načina. Ono kako sam ja tumačio jeste da su bili opušteni, dakle oni su bili grupa. I već sam objasnio da su postojale dve grupe. Jedna grupa je pljačkala a druga je bila opuštena, pili su vino, svirali harmoniku, šišali se i tako dalje. Da li su pozirali fotografu, po meni ne. Mislim da su imali jedno opušteno ponašanje ljudi koji su okončali neku operaciju. To je moje tumačenje.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: U desnom gornjem uglu ove fotografije vidi se ovaj žuti autobus. Da li ste upitali osobu, ovog zapovjednika s kojim ste razgovarali, što oni zapravo rade ovdje i čemu služi ovaj autobus?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: To su dva pitanja. Dva pitanja.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Onda jedno po jedno. Ispričavam se.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ja sam pitao tog komandanta, tu osobu, šta radi njegova jedinica. I on je odgovor da oni to rade da bi ovaj grad bio *vrij* (slobodan), dakle, to je bila kombinacija engleskog i nemačkog jezika, da kažem bukvalno ... i to možete da vidite u mojoj beležnici ... "Šta radite, šta radi vaša jedinica, kakva je vaša misija da učinite ovaj grad *vrij*?" Dakle, to mi je bila indikacija da sam razgovarao na nekoj kombinaciji engleskog i nemačkog. Drugo vaše pitanje bilo je da li sam pitao tog čoveka za šta je bio namenjen taj autobus. To je moguće. Moguće je. U svakom slučaju, siguran sam, a to je u mojoj beležnici, da je ta osoba rekla: "Naš posao je gotovo završen." I za mene je to značilo da će da se vrate kući.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato što se je nalazilo u ovoj žutoj zgradi iza autobusa? Koja je namjena te zgrade bila u vrijeme kada ste došli u Gračac?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Kada bih vam rekao, gospodine Vanderostyne, da je to bio štab logistike Specijalne policije u Gračacu, da li bi vam to osvježilo pamćenje?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, ne bi uopšte. Ne znam.

SUDIJA ORIE: Nisam čuo odgovor na pitanje kada je to još uvek bilo jedno otvoreno pitanje. Kada su vas pitali da li ste znali kakva je namena te zgrade u vreme kada ste stigli u Gračac, kakav ste dali odgovor?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Sada?

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, u zapisniku imamo prvo pitanje: da li znate ... onda nema odgovora. I zatim gospodin Mikuličić nastavlja, i to stoji u zapisniku: "Kada bih vam rekao, gospodine Vanderostyne ..." Međutim, gospodine Mikuličiću, da li ste sačekali odgovor? Da li ste dobili odgovor?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mislim da jesam.

SUDIJA ORIE: Ali to nije ušlo u zapisnik. To je ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ispričavam se.

SUDIJA ORIE: Ne, vi ste ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mogao bih provjeriti ...

SUDIJA ORIE: Nema potrebe da se izvinjavate zbog toga.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Treba da provjerim zapisnik prije nego što postavim sljedeće pitanje.

SUDIJA ORIE: Ni ja nisam čuo prevod odgovora. Mogu li da pretpostavljam da je vaš odgovor da niste znali?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Tačno. Ne znam. Nisam znao kakva je bila namena te zgrade.

SUDIJA ORIE: U redu. Sada je to jasno. I sada se to nalazi u zapisniku. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Molim Tajništvo da nam prikaže P324.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dok čekamo da se pojavi fotografija na ekranu, gospodine Vanderostyne, vi ste u nekoliko navrata rekli kako su uniformirane osobe pljačkale u Gračacu. Da li ste vi to osobno vidjeli?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Možete li nam opisati u kojoj prilici?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Video sam to u barem dve prilike. Prvi put kada sam ušao u Gračac. To je bilo na periferiji. Ono što zovem periferijom jeste kada sam ušao, pa sa desne strane puta, i tu sam video policajce u sivo plavim uniformama koji su nosili opljačkane stvari, opljačkane iz kuća na periferiji. Video sam policijska vozila kako se pune plenom, a bilo je i civilnih kamiona u koje se utovarivalo ... utovarivalo na tom istom konkretnom mestu. Takođe je bilo i paljevine, ali shvatam da to nije bilo vaše pitanje. Video sam i ljude u kaki u uniformama kako pljačkaju... u i oko gradskog trga, centralnog trga, da.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Možete li nam opisati što je to ratni plijen? Koji su to predmeti? Prema onome što ste vi vidjeli.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Da. Mogu li samo da pogledam svoje beleške, ako dozvoljavate. Da, naravno. To su primeri i vi shvatate da ja nisam zapisao svako iskustvo koje sam imao i sve što sam doživeo. Ali ono što sam napisao za centar Gračaca, posebno u vezi sa plavim kamionom na kom je bila tablica ispisana ćirilicom; zapisao sam: televizor, cipele, torbe i koferi.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Kada govorite o plavom kamionu, da li je to kamion na ovoj fotografiji ispred vas na ekranu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Mislim da jeste, ali ja se oslanjam na svoje beleške. To je ono što sam ja video i ostajem pri tome. Da li je to isti plavi kamion ... vidim ovde i kaki uniformu i vidim nekoga ko nosi nešto što izgleda kao televizor ili slično tome.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: To je moje sljedeće pitanje, gospodine Vanderostyne. Da li je ovaj predmet koji osoba, očevidno, drži u rukama, kutija za dokumente ili je to televizor ili je nešto treće? Jeste li vi to osobno vidjeli?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, to je pitanje o kome može da odluči Pretresno veće a svedok je jasno posvedočio kako to njemu izgleda. On je priložio fotografije i mislim da je sada tumačenje stvar Pretresnog veća.

SUDIJA ORIE: Pa, to su dva različita pitanja. Jedno je šta je svedok video i mislim da je on to jasno objasnio. A drugo pitanje je da li je on video scenu koja je fotografisana ili su njegovi odgovori u vezi sa onim što je video, oslanjaju na susedno selo koje je možda blizu ali ... Dakle, kada kažete da se oslanjate na svoje beleške kada kažete da ste videli opljačkane televizore, da li se pozivate na ovo što vidimo na fotografiji sada ili je to...

SVEDOK VANDEROSTYNE: Gospodine predsedavajući, ja se oslanjam na svoje beleške, a one se odnose na Gračac, na glavni gradski trg i mislim da to je čitljivo, mislim da su se u plavi kamion sa ćiriličnim slovima utovarivali: televizori, cipele, torbe, koferi. I to sam zapisao pored toga i to je, naravno, moje tumačenje ratnog plena.

SUDIJA ORIE: Da. Mogu to da pratim, jer mogu da čitam vaš holandski. To se, zapravo, nalazi u prvoj knjižici. Dakle, vi se oslanjate na vaše beleške. Da li mislite da ste tu opisali ono što ste videli na toj fotografiji, ili je to možda bio neki drugi plavi kamion?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Ta fotografija je definitivno snimljena u centru Gračaca. Međutim, ja nisam bio uvek pored tog fotografa, kao što sam opisao. On je sam pravio fotografije na centralnom trgu i na sporednom putu od trga. I ja nisam bio na tom sporednom putu, ali sam video plavi kamion sa... i tako dalje.

SUDIJA ORIE: U redu. Možda je isti, možda je neki drugi, a ne ovaj na ovoj fotografiji?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Tačno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću, da li je to...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Vi osobno niste vidjeli osobu kako krade televizor i da je tretirala kao ratni plijen. Točno?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne. Mislim, video sam to lično, naravno, jer to je ono što sam zapisao to posle podne.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, pogledajte na dvojicu ljudi koji se nalaze na lijevom dijelu slike. Možete li prepoznati koje su to osobe, u smislu, da li su to uniformirane osobe ili su to civili?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Slažem se da ove fotografije nisu baš sasvim jasne. Ali gospodine predsjedavajući, kao što sam ranije rekao, nisam siguran da sam ja bio očevidac te konkretne scene koja se vidi na ovoj fotografiji. Ja nisam bio uvek pored fotografa.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Hvala vam na odgovoru.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Kada bismo sada mogli prikazati sliku ovog kamiona koja je označena sa 9980. Ja ne znam tačno koja je po redu u ovom setu fotografija. Dakle, 9980. Pretpostavljam da je sljedeća.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ne, gospodine predsjedavajući, ja sam odabrala samo četiri relevantne fotografije, i ova fotografija koja nosi broj 9980 nije deo ovog dokaznog predmeta.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu. Mogu li ja onda zamoliti poslužitelja da se ova fotografija poveća. Da, to je ta. Zahvaljujem.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, čak iako je niste koristili, da li je ova fotografija učitana u elektronsku sudnicu tako da ne moramo da koristimo grafoskop?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mislim da nije, gospodine predsjedavajući. Mislim da su ove fotografije posebno učitane. One su ranije dobile poseban broj po *Pravilu 65ter* a onda je ovih nekoliko odabranih spojeno u dokazni predmet. Tako da mislim da nisu... ali samo trenutak, molim vas.

SUDIJA ORIE: A da li su one uopšte na raspolaganju?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Pa, mislim da jesu u elektronskoj verziji, ali ne znam da li su dostupni javnosti. Molim samo trenutak, gospodine predsjedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Ako biste pokušali da nam pomognete, a vi, gospodine Mikuličiću, u međuvremenu nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, dok čekamo ovu fotografiju, to je ona na kojoj se vidi i desna ... lijeva strana vozila, ja ću vam samo naglasiti da je ova velika tabla na sredini kamiona ispisana ćirilicom, zapravo tabla od ulične oznake. Da li se možete složiti sa mnom? Ovo nije registracija vozila.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Može biti...

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li ste možda vidjeli u Gračacu ili u okolnim mjestima kada ste prolazili? Na kućama, kao oznaku ulice?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: ...da sam video oznake na ulicama na ćiriličnom pismu. Ne mogu da se setim. Verovatno... verovatno da jesam. Bio bih iznenađen da ih nije bilo.

ADVOKAT KEHOE: Gospodine poslužitelju, možemo li vidjeti ovu fotografiju.

SUDIJA ORIE: Da li je moguće...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ćirilicom piše *Ulica Nemanjina*, koliko ja razumijem ćirilično pismo.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Dakle, ovo je slika tog istog kamiona, i gospodine Vanderostyne, skrećem vam pažnju na njegov prednji lijevi dio, gdje se vidi registarska oznaka. Ovo je registarska oznaka policijskog vozila. Da li možete to potvrditi? Jeste li vidjeli takvu oznaku dok ste putovali Krajinom ili drugim dijelovima Hrvatske?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospodine, ne mogu. Apsolutno ne mogu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja bih molio da se ova fotografija uvede kao dokaz u sudski spis, a nadam se da će nam gospođica Mahindaratne pomoći u elektronskom broju ovog predmeta.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, ali trebaće nam malo vremena. Ne možemo to odmah da uradimo. Ja sam zatražila da se ta fotografija uvede, ali treba malo vremena da...

SUDIJA ORIE: Da, ali pronašli ste je, i u poziciji ste da se učita u sistem elektronske sudnice, tako da bude u elektronskoj formi...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsjedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Onda, gospodine sekretare, fotografiju plavog kamiona, koja je sada snimljena malo više sa leve strane, uključujući i registarske tablice biće broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D295.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D295. Sačekaćemo sa odlukom, ali vidim da nema prigovora.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Nema, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Uvodi se u spis pod uslovom da se učita u sistem elektronske sudnice.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ako se to ne desi tokom ove sednice ... samo želim da kažem da se to možda neće desiti pre pauze, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Pa, pretpostavljam da je to jedno administrativno pitanje i ništa više.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Mogu li da nastavim, časni suče?

SUDIJA ORIE: Da. Jedina stvar, gospodine Mikuličiću, koja mi pada napamet je sledeće: naravno, svedok nije mogao da potvrdi da je ovo policijska registarska tablica, ali da samo pretpostavimo da to jeste policijsko vozilo. Šta je Pretresno veće trebalo da shvati iz ovoga? Postoje dve opcije. Jedna je da je policija vršila svoje zakonske funkcije, možda da ispuni nalog za plenidbu ili ... a druga opcija bi bila da je policija učestovala u pljački. Mislim, ovo su dve krajnosti. Ali nije mi jasno kako da razumem šta je vama na umu kada postavljate ova pitanja i kada pokazujete ove fotografije?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni suče, moj stav je sljedeći: ono što je svjedok vidio bilo je spremanje jedinice Specijalne policije na odlazak iz Gračaca nakon obavljenog zadatka na fronti. Oni su iz logističkog štaba kojeg smo vidjeli na fotografiji iza autobusa tovarili u policijske kamione svoju opremu. Među njima su bili i kompjutori i televizori i dokumenti, i druga oprema. Ono što je svjedok vidio, on je, zapravo, protumačio u onih 15 minuta, koliko se je nalazio u Gračacu, kao pljačku. A to, naprosto, nije slučaj.

SUDIJA ORIE: To je, dakle, vaš stav, da to nije bilo to?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Kada su se pakovali i vraćali kući, onda nije bilo razloga da budu agresivni prema fotografu.

SUDIJA ORIE: Da, mada ovo pitanje nije bilo postavljeno vama, gospodine Vanderostyne...

SVEDOK VANDEROSTYNE: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: ...ali ja vas shvatam... Molim vas, nastavite, gospodine Mikuličiću.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni suče. Teza ovog odgovora koji nam je svjedok dao ... moje sljedeće pitanje je ... nažalost, nemamo više fotografiju na ekranu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Ali osoba koja se nalazi uz kamion, koji smo maloprije vidjeli upravo gleda u fotografa i osmjehuje se. Ne djeluje nimalo agresivno. Dapače, čini se kao da pozira. Mi možemo ponovno vratit' ovu fotografiju, ako se svjedok neće sa mnom složiti.

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Nema potrebe. Nema potrebe. Ja mogu da odgovorim na to, gospodine predsjedavajući. Ja sam to već uradio ranije na današnjoj sednici, ja sam to viđao i u drugim ratnim situacijama. Tačno je ovo što kaže advokat Odbrane, u tom poziranju oni nisu bili agresivni. Ja sam to primećivao i u drugim ratnim situacijama. Neka vrsta ponosa, izvinjavam se. Ljudi se osećaju ponosnim...

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Ispričavam se što vas prekidam, gospodine Vanderostyne...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: (*preklapanje govornika*) Gospodine predsjedavajući, mislim da svjedok nije završio svoj odgovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine...

ADVOKAT KEHOE: Pa, ja nisam tražio od svjedoka da donosi zaključke. Nisam tražio da upoređuje ratove širom svijeta, jer znamo da je svaki rat drugačiji od drugog rata.

SUDIJA ORIE: Svaki rat je drugačiji. Ali isto tako, gospodine Mikuličiću, svjedok je jasno svedočio da su televizori, cipele i druge stvari...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: I ogromne torbe.

SUDIJA ORIE: Pa, i torbe, ali i druge stvari. Ali tokom svedočenja je rekao da ste vi, manje-više, želeli da on kaže kako u tom kontekstu to nije bila pljačka. Naravno, postoje neki elementi koji navode na zaključak da se radilo o pljački. Ima nekih elemenata koji navode na zaključak da nije bilo pljačke. Mislim da je svjedok jasno objasnio kako on tumači ono što je video, a on je ranije rekao ... i pozivao se na druge ratne situacije ali samo marginalno, jer je ranije rekao da je primetio tada - a ne u drugim ratovima, već ovde - da je očigledno da su se na neki način ponosili onim što se dešavalo, a svakako se nije pozivao na bilo kakvu drugu ratnu situaciju. Jedino što je sada dodao, jeste da mu se takav stav činio poznat na osnovu drugih ratnih situacija u kojima je bio. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni suče.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, prije *Operacije Oluja* da li ste ikada bili na teritoriju takozvane Republike Srpske Krajine?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Pre *Operacije Oluja* bio sam, gospodine, u Baranji, a mislim da je to ranije bio deo Republike Krajine.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Uz dužno poštovanje, gospodine Vanderostyne, Baranja se nalazi na potpuno drugom djelu Republike Hrvatske, istočno. Mi govorimo o južnom dijelu. Dakle, moje pitanje je: da li ste bili na tom južnom dijelu u okolici Knina, a prije *Operacije Oluja*?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Na onoj teritoriji koju su Srbi zvali Republika Krajina nisam bio ranije, ne.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li ste prije ovog puta se upoznali sa zadacima, sa položajem i funkcijama Specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, nisam bio upoznat.

ADVOKAT MIKULIČIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato kakova je bila zadaća Specijalne policije u *Operaciji Oluja*?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, ne uopšte, gospodine.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni suče. Nemam više pitanja. Ovim je završeno moje ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Mikuličiću. Ostali zastupnici su rekli da neće imati pitanja. Da vidimo da li je i dalje takva situacija? Da. Gospođu Mahindaratne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Imam samo jedno pitanje, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: U redu.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽITELJKA MAHINDARATNE

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, prikazana vam je jedna fotografija na kojoj se vidi kako jedna osoba utovaruje u plavo vozilo nešto četvrtastog oblika. I tu su bile dve osobe u pozadini.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ulažem prigovor, časni suče. Moram da uložim prigovor, časni suče.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nije jasno sa fotografije da li ta osoba utovaruje ili istovaruje kamion.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: U redu, gospodine predsedavajući. Ali to nije bilo moje pitanje...

SUDIJA ORIE: Ne. Ali međutim, osoba je ...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE:...nosila ...

SUDIJA ORIE: ...nosila, bez obzira da li je utovarala ili istovarala pokretom koji sugeriše da se ta stvar ili utovaruje ili istovaruje iz tog kamiona ... da, videli ste tu fotografiju na kojoj se jedan četvrtasti predmet nosi na taj način blizu tog kamiona. A koje je vaše pitanje, gospođo Mahindaratne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: U pozadini su još dve osobe i vama je bilo postavljeno pitanje o njihovoj odeći. Dakle, 8. Avgusta, da li se sećate da ste videli neke civile u gradu Gračacu?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Video sam civile na periferiji Gračaca. Radili su zajedno ili u blizini policajaca u sivo plavim uniformama.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Vanderostyne, moje pitanje se odnosilo na sam grad Gračac, gde ste videli osobe u uniformama kakvi boje?

SVEDOK VANDEROSTYNE – ODGOVOR: Ne, gospođo, nisam.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: To je sve, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala.

(Pretno veće se savetuje)

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUDIJA ORIE: Imam i ja jedno pitanje za vas o tom autobusu. Nije sasvim jasno čemu je služio taj autobus. Posao je već bio obavljen. Da li kako bi se oni vratili kući, na neko drugo mesto? To nije bilo sasvim jasno što ste nam rekli. Kako ste vi shvatili čemu je u to vreme služio taj autobus?

SVEDOK VANDEROSTYNE: Pa, kako sam ja to shvatio, gospodine, taj autobus je trebalo da vrati tu jedinicu tamo odakle je došla, u Vinkovce.

SUDIJA ORIE: U redu.

SVEDOK VANDEROSTYNE: To je definitivno ono što sam ja shvatio u to vreme, da.

SUDIJA ORIE: Dakle, autobus je čekao na njih da ih odveze kad oni završe ...

SVEDOK VANDEROSTYNE: To je bila moja interpretacija .. dakle, to je bila moja interpretacija, ili mi je to neko rekao, ali to je definitivno ono kako sam ja shvatio, da.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na odgovoru. I imam pitanje za vas, gospodine Mikuličiću. Svedok je rekao da je mislio da je mesto gde je bio, nekada bio deo Republike Srpske Krajine. Ona, naravno, nije bila samo Sektor Jug ili Sektor Sever, takođe su postojali i drugi sektori, a vi ste rekli da to nije ono što ste tražili. Da li vi osporavate da je svedok uopšte bio u Republici Srpskoj Krajini ili vi ...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ne, ne osporavam.

SUDIJA ORIE: Ne osporavate.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja osporavam da je Istočna Slavonija bila deo Krajine.

SUDIJA ORIE: Da, ali naravno pitanje je... vi manje-više krivite svedoka...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da. Možda sam...

SUDIJA ORIE: ... i vi ste rekli ... ja sam pitao šta ste ga vi pitali. Mislim da je on odgovorio na to savršeno tačno.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: U redu.

SUDIJA ORIE: Dakle, to je sada pojašnjeno. Izgleda da nema pitanja ... gospodine Mišetiću, izvolite?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, časni Sude. Imam dve stvari, pretpostavljam. Da ispravim transkript na 51. stranici. Raspravljalo se, kao što se sećate, o tom znaku gde da se skreće - za Zagreb ili Zadar. Mislim da u transkriptu treba da piše da znak pokazuje da se za Zagreb ide levo a za Zadar desno. Tako da bi u zapisniku bilo jasno.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, molim vas.

prevodioci: Prevodioci ljubazno mole da se ugase svi mikrofoni koji se ne koriste. Hvala.

SUDIJA ORIE: Barem kako sada stvari stoje, bez obzira na transkript, saobraćajni znak na raskrsnici pokazuje da je desno Zadar, a levo Zagreb, a nema oznake za pravo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Tako je, časni Sude. Druga stvar, za zapisnik. Želim da kažem da sada imamo beleške svedoka i pregledamo ih. Potrudimo se da ako bilo šta iskrnsne

da to rešimo sporazumom sa Tužilaštvom, kako ne bi bilo potrebe da se svedok vraća. Međutim, želim da vas upozorim da ako nešto iskrzne, da ćemo mi možda tražiti od Pretresnog veća da se svedok vrati ukoliko to bude neophodno. Ali mi ćemo se zaista potruditi da sa Tužilaštvom postignemo sporazum.

SUDIJA ORIE: U redu. To je sada ušlo u zapisnik. Pretpostavljam da ovo važi za sve strane. Naravno, ne i za Tužilaštvo, jer vi ste rekli, gospođu Mahindaratne, da vi nemate potrebe za tim, nikad to niste ni tražili, dok je gospodin Mišetić bio za to zainteresovan?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Tako je, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Istovremeno, gospodine Mišetiću, ako postoji bilo kakav razlog da se preispitaju ove beleške, onda naravno, Tužilaštvo koje je smatralo da one nisu neophodne u ovom trenutku, možda će promeniti svoje mišljenje.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Naravno, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni suče, naš stav je vrlo sličan.

SUDIJA ORIE: U redu. Pretpostavljam da to važi i za Odbranu gospodina Čermaka. Onda bih sugerisao stranama ako su zainteresovane da vide originale, dok je svedok još uvek ovde, možda možete da bacite pogled na njih, osim ako ne kažete: "Dobro, to nije od velikog značaja za nas", jer onda bih ostavio originale u rukama svedoka. Gospodine Vanderostyne, čuvajte ih u dobrom stanju u slučaju da ikada možda budu potrebne. Takođe sam primetio, pošto su beleške kopirane jednostrano, da možda neće biti lako da se identifikuje šta je bilo na desnoj a šta je bilo na levoj stranici. Za kopiranje, ja sam naložio da se prazne strane ne kopiraju, pošto ima veliki broj praznih strana u knjižici, zato što te stranice nisu numerisane. Međutim, tražio sam da redosled stranica bude nepromenjen tokom kopiranja, tako da imam jedan komplet sa spajalicama, drugi ne. Stoga, svako treba da vodi računa da kopija ostane u redosledu u kom se sada nalazi. Gospodine Vanderostyne, ovim je vaše svedočenje pred ovim Sudom završeno. Želim da vam se zahvalim što ste odgovarali na sva pitanja i želim vam siguran put kući. Gospodine poslužitelju, molim vas, ispratite gospodina Vanderostyna iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi ili gospođu Mahindaratne, koliko sam shvatio, vi nemate spremnog sledećeg svedoka?

TUŽILAC WAESPI: Tako je. General Forand će početi sutra ujutro svoje svedočenje.

SUDIJA ORIE: Počeće sutra ujutro. Praktično ćemo izgubiti još sat vremena suđenja, ali su stvari takve kakve su. Onda ako ne postoje druga proceduralna pitanja da se pokrenu

u ovom trenutku, a vidim da niko ne ustaje, mi ćemo nastaviti sa radom... da, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Izvinjavam se, časni Sude. Dozvolite mi da iskoristim priliku, pošto imamo malo dodatnog vremena. Postoji jedno pitanje koje je danas pokrenuto a da nisam uložio prigovor, ali to je nešto što bi moglo da razmotri i Pretresno veće i Tužilaštvo. Svedoku su pokazane neke oznake, a čini mi se da je isto pitanje iskrslalo sa jednim prethodnim svedokom, kada su te oznake nazvane *Puma bedževima*. Pretresno veće će se setiti da smo ranije imali raspravu o fotografijama svedoka, nisam siguran kako će u budućnosti Pretresno veće da tretira ovakva pitanja. Ako se pokazuju oznake svedocima Tužilaštva, onda bi bilo prikladno da im se pokaže niz raznih oznaka i da se onda vidi da li su oni u stanju da odaberu oznaku koja bi bila oznaka *Puma* ili oznaka Specijalne policije, kako god. Mislim da je to princip u skladu sa onim o čemu smo ranije razgovarali u vezi sa postavkama fotografija [photo line-up]. To je novi problem koji je iskrslao. Ne znam kako Pretresno veće želi... bilo u pisanom obliku, i tako dalje, ali je iskrslalo danas kao problem.

SUDIJA ORIE: To je vrsta postavke oznaka kao i za identifikaciju ...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE: ...osoba.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Mi ćemo primiti k znanju, gospodine predsedavajući. Samo želim da naglasim, naravno, kada je reč o oznaci koju je svedok identifikovao, da je jasno, u stvari, sa fotografije koja je snimljena 8. avgusta u Gračacu da se radi o MUP-u, slovima piše "MUP", što znači policija.

SUDIJA ORIE: Da. Naravno... postoji mala razlika ako... ako je fotografija snimljena... Ali ako svedok opisuje oznaku tamo gde nema na raspolaganju fotografije onoga što je video u to vreme, onda naravno ima više smisla da se on suoči sa nizom oznaka, kao što je tehnika *Oslo suočavanje* [Oslo confrontations]. Ali drugačije je ako postoji fotografija koju je on opisao, jer to nije samo fotografija grba, već je fotografija amblema koji je fotografisan na istom mestu istog dana.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Samo dve stvari. Moj kolega mi savetuje da zapravo oznaka nije identična onoj koja je na fotografija, jer nije bilo munje... on nije prepoznao munju u obliku strele, a druga je, pitam se ...

SUDIJA ORIE: Bez obzira na to, on nije prepoznao oznaku, u potpunosti se slažem sa vama. Ali mislim da je ta fotografija prikazana svedoku na osnovu onoga što je nađeno na ovoj fotografiju. Ali, slažem se sa vama da je potrebno neko dodatno tumačenje, bez obzira da li je stvar bila izvrnuta ili okrenuta na neki drugi način.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Bilo kako bilo, ipak, u budućnosti, ako ćemo prolaziti kroz taj proces, samo bih spomenuo za zapisnik, da ćemo od sada tražiti da se svedocima ne prikazuje samo jedna oznaka, a zatim da ih pitaju: da li je ovo je oznaka *Puma* ili bilo šta drugo što može biti slučaj.

SUDIJA ORIE: Ako koristimo tehniku identifikacije tipa *Oslo suočavanje*, obično se nađe druga osoba, slične veličine, slična, i tako dalje. Ne znam da li se isto tako radi sa oznakama, i da li postoje takve fotografije sličnih veličina, slične boje, i tako dalje, da li su pravljene za te ljude...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Postoji puno fotografija sa oznakama, i ja sam siguran da Tužilaštvo ima većinu, ako ne i sve. Problem je u većini od ovih svedočenja ili u više ovih svedočenja, rekao bih, časni Sude, da svedoci često kažu: ne znam, ne sećam da li je 7 ili da li je 4, i tako dalje. Tako ako Tužilaštvo kaže: da li je ovo značka *brigade Puma*, onda se sugeriše svedoku da jeste i zbog toga...

SUDIJA ORIE: Ja se slažem sa vama, i mislim da je jasno u meri u kojoj je to moguće, naročito tamo gde ne postoje fotografije snimljene istog dana, da se onda svedoku pokaže niz fotografija oznaka, a ne samo jedna, i da se traži da identifikuje, dakle, on mora da napravi izbor u tom nizu fotografija, ili može da kaže da nijedna od oznaka ne liči na ono što je video.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Kad već govorimo o proceduralnim pitanjima, to me je podsetilo da i sam imam jednu... ne odluku, već obrazloženje odluke. Dakle, ovo je obrazloženje Pretresnog veća za davanje zaštitnih mera za svedoka P-054. Dana 13. maja 2008. godine, Tužilaštvo je zatražilo da Pretresno veće naloži zaštitne mere - pseudonim i tehničku izmenu lika za svedoka P-054 tokom suđenja. Ovaj zahtev se može naći u transkriptu i počinje na stranici broj 2.767. Istog dana, Odbrane gospodina Čermaka i gospodina Markača navele su da nemaju prigovor na podnesak. Dana 14. maja 2008. godine, Odbrana gospodina Gotovine je izjavila da se ne suprotstavlja tom podnesku. Istog dana Pretresno veće je odobrilo zahtev i reklo da će uslediti obrazloženje, kao što je navedeno na strani broj 2.773 transkripta. Dana 1. maja 2008. godine, Pretresno veće je smatralo u obrazloženju svoje odluke o zaštitnim merama u ovom predmetu, da strana koja traži zaštitne mere za svedoka mora da pokaže objektivno utemeljen rizik za bezbednost ili dobrobit svedoka ili svedokove porodice, ako se sazna da je svedok svedočio pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju. Sam strah svedoka nije dovoljan da opravda zaštitne mere. Ovaj standard može biti zadovoljen tako što, na primer, pokazuje da je svedok bio izložen pretnjama ili da je porodica svedoka bila izložena pretnjama. Svedok P-54 je hrvatski Srbin i njegova porodica živi u Hrvatskoj, gde on poseduje imovinu. Pretresno veće je utvrdilo da može da se očekuje da svedočenje svedoka P-54 može određene osobe u mestu gde on i njegova porodica žive, da okrene protiv njih. Svedok je izjavio da je u više navrata diskriminisan zbog svoje nacionalnosti i da je njegova imovina u Hrvatskoj više puta oštećena. Pretresno veće je, pored toga,

uzelo u obzir činjenicu da Odbrana nije uložila prigovor na zahtev i da mogućnost da javnost prati postupak neće biti onemogućena dodeljivanjem pseudonima svedoku i tehničkom izmenom lika prilikom prenošenja na televiziji. Iz gore navedenih razloga, Pretresno veće nalazi da je Tužilaštvo pokazalo da postoji objektivno utemeljen rizik za bezbednost i dobrobit svedoka P-54, ukoliko bi se saznalo da je on svedočio pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju i da je to dovoljno da se odobri zahtev za zaštitne mere. Ovim se zaključuje obrazloženje odluke Pretresnog veća da se odobre zaštitne mere za svedoka P-54. Završavamo sa radom za danas i nastavićemo sutra, 3. juna, u 9.00 časova u sudnici broj 1.

Sednica je završena u 17.30h

Nastavlja se u utorak, 3. juna 2008. godine u 9.00 h.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje